

Verge de la vall de Núria
voltada de soletats,
que immovil en la foscuria
i en vostres vestits daurats
oiu l'eterna canturia
del vent i les tempestats;
Verge de la vall de Núria
a Vos venen les ciutats.

Vers Vos avancen incertes
per les altes quietuts
i els camins desconeguts
de les grans serres desertes

Tròben rius que naixent van
en els regnes dels pastors
i remats esquellejant
lentament pasturadors

Van pels cims celestials
sobre les muntanyes nues.
Les congestes brillen crues
amb blancures immortals

Van per augustes carenes
on del buit amb els afanys,
troben, abocant-s'hi apenes,
al fons de les valls serenes
les mirades blavoses dels estanys

I del vent sota la fúria
menyspreador dels sentits,
amb els sentits desmaiats,
s'en baixen a la foscuria
de la vostra vall de Núria
voltada de soletats

Aci ens teniu, Verge tosca,
vagament cercant redòs
en el clos misteriós
de vostra capella fosca.

Cau la nit per tot arreu...
nostre cor torna-s psalteri
pressentint el sant misteri
tremolós de vostra veu.

Per que ens mireu, Verge Santa,
amb aquests ulls tan oberts?
Doneu-nos l'esgarrifança
dels vells miracles complerts!

Castiguen nostre sentit
amb tant d'oblidades febres!

Deu ànimaa les tenebres!
Deu-nos la fe de la Nit!...

Que demà, quan surti el sol
tornarem a pendre el vol
per les serres encantades
i els camins de les cascades
seguirem de sol a sol...

Les cascades, que s'estan
allà lluny, canta que canta,
tot trenant i destrenant
llur blancura ressonanta
sobre el negre mur gegant

Copsats per negres algaries
aixordats per la remor,
anirem avall com l'aigua
per les goles solitàries
plenes d'abims i frescor.

Quan a l'última portella
tot el cel s'aixamplarà,
amb alegria novella,
veurem la plana més bella
i la verdor que s'hi fa

.....
.....

A l'hivern quan neva i plou
i la ciutat se commou
brillant de insomnis i fúria,
nostres ulls enlluernats
veuran, allà en la foscuria,
l'immobil Verge de Múria
voltada de soletats.

Verge de la vall de Núria
voltada de soletats,
que immovil en la foscuria
i en vostres vestits daurats
oïu l'eterna canturia
del vent i les tempestats;
Verge de la vall de Núria
a Vos venen les ciutats.

Vers Vos avancen incertes
per les altes quietuts
i els camins desconeguts
de les grans serres desertes

Tróben rius que naixent van
en els regnes dels pastors
i remats esquellejant
lentament pasturadors

Van pels cims celestials
sobre les muntanyes nues.
Les congestes brillen cruës
amb blancures immortals

Van per augustes carenes
on del buit amb els afanys,
troben, abocant-s'hi apenes,
al fons de les valls serenes
les mirades blavoses dels estanys

I del vent sota la fúria
menyspreador dels sentits,
amb els sentits desmaiats,
s'en baixen a la foscuria
de la vostra vall de Núria
voltada de soletats

Aci ens teniu, Verge tosca,
vagament cercant redòs
en el clos misteriós
de vostra capella fosca.

Cau la nit per tot arreu...
nostre cor torna-s psalteri
pressentint el sant misteri
tremolós de vostra veu.

Per que ens mireu, Verge Santa,
amb aquests ulls tan oberts?
Doneu-nos l'esgarrifança
dels vells miracles complerts!

Castiguen nostre sentit
amb tant d'oblidades febres!

Deu ànimaa les tenebres!
Deu-nos la fe de la Nit!...

Que demà, quan sortí el sol
tornarem a pendre el vol
per les serres encantades
i els camins de les cascades
seguirem de sol a sol...

Les cascades, que s'estan
allà lluny, canta que canta,
tot trenant i destrenant
llur blancura ressonanta
sobre el negre mur gegant

Copsats per negres alqueries
aixordats per la remor,
anirem avall com l'aigua
per les goles solitàries
plenes d'abims i frescor.

Quan a l'última portella
tot el cel s'aixamplarà,
amb alegria novella,
veurem la plana més bella
i la verdor que s'hi fa

.....
.....

A l'hivern quan neva i plou
i la ciutat se commou
brillant de insomnis i fúria,
nostres ulls enlluernats
veuran, allà en la foscuria,
l'immobil Verge de Núria
voltada de soletats.

~~Permis esticis~~
~~Retrat~~

Moosen Roman i quin titol?

Letres cançons orpo

ELICAT DE CANTO DE LA
I. SERRA
I. ELS PORTES I ELS NOSES

PUBLICAT EN OCASIÓ DE LA

V SESSIÓ

d'“ELS POETES I ELS MÚSICS”

"ELS POETES I ELS MÚSICS"

PRIMER CICLE

SESSIÓ PRIMERA: TOMÀS GARCÉS

SESSIÓ SEGONA: JOSEP MARIA DE SAGARRA

SESSIÓ TERCERA: JOSEP CARNER

SESSIÓ QUARTA: APELES MESTRES

SEGON CICLE

SESSIÓ PRIMERA: JOAN MARAGALL

"ELS POETES I ELS MÚSICS"

V SESSIÓ

JOAN MARAGALL

COL·LABORADORS

MERCÈ PLANTADA, sopran

VICENTS M.^a DE GIBERT, piano

PERE VALLRIBERA, piano

JOSEP M.^a DE SAGARRA, lector

ORFEÓ CATALÀ

dirigit pel mestre

LLUÍS MILLET

ORDRE DE LA FESTA

«PÒRTIC» llegit pel seu autor,
JOSEP M.^a DE SAGARRA

Firenenques Vicents M.ª de Gibert

- I. A dalt del Firenen
- II. Tot està immoble
- III. Ben agegut a terra
- IV. Els núvols blancs
- V. Acabada la pluja de la tarda
- VI. Flau-me el bastó del caminant al puny

CANT I PIANO

MERCÈ PLANTADA i L'AUTOR

II

La vaca cega
Goigs a la Verge de Núria
Les roses franques
La fi del Comte Arnau
Oració a Santa Llúcia
Dins sa cambra
Glossa

POESIES RECITADES PER
JOSEP M.^a DE SAGARRA

III

L'ànima de les flors.....	Planàs
Firenenca	Buxó
Jugant.....	Pujol
L'Esposa parla.....	Cumellas
Romança sense paraules.....	Toldrà
Diumenge (Estrena).....	Pérez Moya
Corpus (Estrena).....	Zamacois
La ginesta.....	Pujol

CANT I PIANO

MERCÈ PLANTADA i PERE VALLRIBERA

El Cant de la Senyera..... Millet

ORFEÓ CATALÀ

Dirigit pel mestre LLUÍS MILLET

Diumenge, 13 de novembre de 1927,
a dos quarts de sis de la tarda
PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

CONCERTS BLAUS

POESIES DE JOAN MARAGALL

BARCELONA.

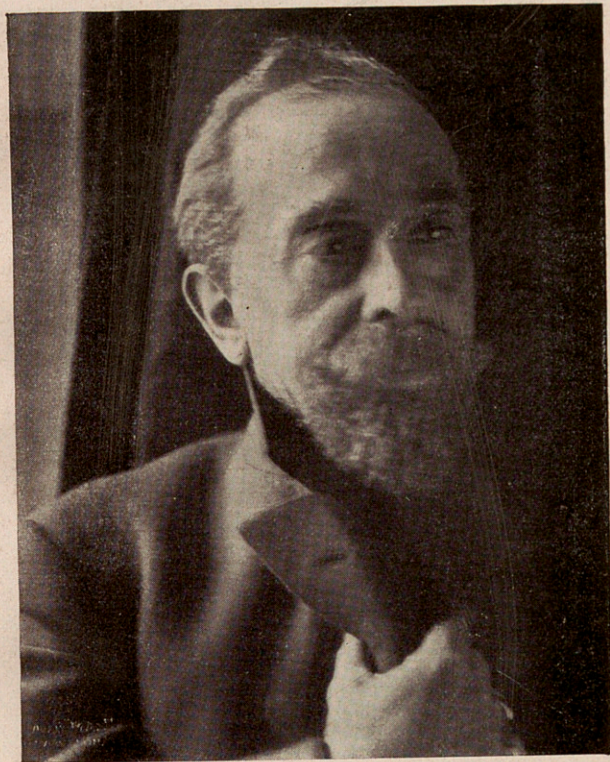
1927

POEZIES
DE
JOAN MARAGALL

BARCELONA.

1901

Fot. Arxiu "MAS"

Joan Maragall

PIRENEQUES

I

A dalt del Pireneu
les flors són esblaimades,
les flors són d'un blau clar,
blavoses o morades;
són tristes dels alts monts
les crestes emboirades,
i tristos els ramats
estesos per les prades,
i la del dret pastor
figura solitària.
El sol, esblanqueït,
no treu color ni escalfa;
el bosc mesquí i llenyós,
i l'herba curta i clara;
pedrosos i grisencs
els cims de les muntanyes,
tots ditejats de neu
d'eternes clapes blanques;
i, fumejant arreu,
la boira corre i passa.
Al tard, de dins les valls
la boira va aixecant-se,
i amb ella emmantellant
se va solemnement l'alta muntanya.

II

Tot està immoble dalt del Pireneu,
tot, menys la boira diàfana i lleugera
que corre com fumera
per valls, faldes i cims, arreu, arreu.

És la freda carícia d'eixes terres,
la nina aviciada de les serres
trista jugant per l'ampla soletat,
lliscant per les quietes serralades
que enormes li mig riuen, arrugades,
amb un somris eixut tot esblaimat.

III

Ben ajagut a terra, com me plau
el veure davant meu, en costa suau,
un prat ben verd sota d'un cel ben blau!
I en les albes la gran bellugadissa
de les fulles d'acer que el vent erica
amb tants reflects de llum enlluernadissa!

I el sol estès per tot!

I el rec com cau
escumejant avall la costa suau
del prat ben verd sota del cel ben blau!

Tots els membres caiguts, tot jo per terra,
buidat de tota força i sens desig,
la pensa poc a poc se'm desaferria...

I em vaig trobant tan bé an allà entremig,
i em va invadint com una immensa pau,
i vaig sent un tros més del prat suau
ben verd, ben verd sota d'un cel ben blau.

IV

Els núvols blancs i flonjos van caient
lliscant per la ferrenya serra avall;
del cel a grans bocins se van desfent
i baixen al silenci de la vall.

El sol, en mig del blau, victoriós,
fa vibrar els colors de quant se veu...
Dels núvols l'estol blanc, silenciós,
va caient, va caient per tot arreu.

V

Acabada la pluja de la tarda,
els núvols lentament s'han esquinçat;
s'ha obert el cel blau tendre tot mullat;
jeu en la serra nuvolada parda.
A la llum que reneix ja ponentina,
rosseja el camp fangós,
verdeja el coll humit,
i a la freda alenada de la nit
alegre vermelleja el jorn que fina.

VI

Plau-me, el bastó del caminant al puny,
abraçà els horitzons d'una mirada;
fer-me entrà a dins la immensitat del cel
i el gran adormiment de les muntanyes;
sentí el riu invisible per la vall
i el llunyedà ressò de la tronada;
a cavall de la serra veure immoble
altra serra de núvols molt més alta,
cotonosa, inflamada pel Ponent.
Després, quan, sense el sol, la llum és balba,
descolorir's la terra an els meus peus;
del cel descolorir's tota l'amplada...

Les primeres tristeses de la nit
sentí entrar-me en els ossos llavors plau-me;
i, al baixar de l'altura tot corprès,
creuar-me amb les tenebres que s'hi alcen.

LA VACA CEGA

Topant de cap en una i altra soca,
avançant d'esma pel camí de l'aigua,
se'n ve la vaca tota sola. És cega.
D'un cop de roc llençat amb massa traça,
el vailet va buidar-li un ull, i en l'altre
se li ha posat un tel. La vaca és cega.
Ve a abeurar-se a la font, com ans solia:
mes no amb el ferm posat d'altres vegades
ni amb ses companyes, no: ve tota sola.
Ses companyes, pels cingles, per les comes,
pel silenci dels prats i en la ribera,
fan dringar l'esquellot mentre pasturen
l'herba fresca a l'atzar... Ella cauria.
Topa de morro en l'esmolada pica
i recula afrontada... Però torna,
i abaixa el cap a l'aigua i beu calmosa.
Beu poc, sens gaire set. Després aixeca
al cel, enorme, l'embanyada testa
amb un gran gestó trágic; parpelleja
damunt les mortes nines, i se'n torna
orfe de llum sota del sol que crema,
vacil·lant pels camins inoblidables,
brandant llànguidament la llarga cua.

GOIGS A LA VERGE DE NÚRIA

Verge de la vall de Núria,
voltada de soletats,
que, immòbil en la foscuria,
i en vostres vestits daurats,
oïu l'eterna cantúria
del vent i les tempestats!
Verge de la vall de Núria,
a Vós vénen les ciutats.

Vers Vós avancen incertes
per les altes quietuds
i els camins desconeguts
de les grans serres desertes.

Troben rius que naixent van
en els regnes dels pastors,
i ramats esquellejant
lentament pasturadors.

Van pels cims celestials
sobre les muntanyes nues...
Les congestes brillen crues
amb blancures immortals.

Van per augustes carenes
on, del buit amb els afanys,
troben, abocant-s'hi a penes,
al fons de les valls serenes
les mirades blavoses dels estanys.

I del vent sota la fúria,
menyspreador dels sentits,
amb els sentits desmalats,
se'n beixen a la foscuria
de la vostra vall de Núria,
voltada de soletats.

Aquí ens teniu, Verge tosca,
vagament cercant redós
en el clos misteriós
de vostra capella fosca.

Cau la nit per tot arreu,
Nostre cor torna's psalteri
pressentint el sant misteri
tremolós de vostra veu.

Per què ens mireu, Verge santa,
amb aquests ulls tan oberts?
Doneu-nos l'esgarripança
dels vells miracles complerts!

Castigueu nostre sentit
amb tant d'oblidades febres!
Deu ànima a les tenebres!
Deu-nos la fe de la Nit!

Que demà, quan surti el sol,
tornarem a pendre el vol
per les serres encantades,
i els camins de les cascades
seguirem de sol a sol...

Les cascades, que s'estan
allà lluny, canta que canta,
tot trenant i destrenant
llur blancura ressonant
sobre el negre mur gegant!

Copsats per negres alçàries,
eixordats de la remor,
anirem avall com l'aigua
per les goles solitàries
plenes d'abims i frescor.

Quan a l'última portella
tot el cel s'eixamplará,
amb alegria novella
veurem la plana més bella
i la verdor que s'hi fa.

A l'hivern, quan neva i plou
i la ciutat se remou
brillant d'insomnis i fúria,
nostres ulls enlluernats
veuran, allà en la foscúria,
la immòbil Verge de Núria
voltada de soletats.

LES ROSES FRANQUES

He vist unes roses — d'un vermell pujat,
d'un vermell negrós — d'un vermell morat.
Penjaven gronxant-se — del mur d'un jardí:
ningú les pot heure, — no es poden colli.
Són les roses lliures — de la servitud;
són les roses franques: — no paguen tribut.
Ni de baix s'abasten — ni de dalt estant:
el gipó ni el gerro — no se'n gaudiran.
Brillà al sol veuran-les — des de lluny la gent,
donaran la flaire — al bon grat del vent;
mes cap mà atrevida — les apomará
ni alenada humana — les mustigarà.
No, com les flors altres, — són de qui les vol:
són lliures, són pures, — són del vent i el sol.
Passaran la vida — gronxant-se i rient
i abrasades se les emportarà el vent.

LA FI DEL COMTE ARNAU

ARNAU

— La terrenal via infinita
deixeu-me córrer ben fidel.
Mireu que us porto la collita:
Pare nostre, que estau en lo Cel!
Só com un cep amb molta fruita,
que es dobla al pes de sa dolçor;
no em veremeu, que encara en luita
vaig aprenent la llei d'amor.
Porto en mi els fills i gent estranyats,
porto l'aimada sobre el cor;
i la muller, que m'acompanya,
me canta el cant de vida i mort.
Per l'encontrada més obscura
de tant de pes vaig carregat:
sento al damunt com me madura
l'amor degut i no pagat.

ADALAISA

— Qui semblant fruit arribi a heure,
li amargarà el mateix que fel;
amor que es paga com un deure,
ni grat te'n sento: queda-te'll
Que trist amor! Quina altra cosa,
la generosa voluntat
que salta el marge i la resclosa
com un torrent que ve sobtat!
Aï! No era aquesta, no era aquesta
la que m'havies tu promès
per dur-me al món com a una festa
i córrer-hi sempre i sempre més?

ARNAU

— Corro de nit, corro de dia;
veig a tothom, no em veu ningú;
veig l'esperit que a dintre els nia
i com treballa en cada u.
Els veig, la cara somniosa
del son terrè, que es van alçant;
sento la veu misteriosa
que els va cridant, que els va eridant.
De tant en tant paren l'orella:
no saben qu'és; miren entorn;
veuen la terra, que és tan bella,
i mig rient baixen el front.
Mes han de fer ben tost per viure:
el dia és curt, la feina és gran,
i van perdent aquell mig-riure;
els uns del tot, altres no tant.
Jo passo entre ells sense fer nombre,
ni entre els vivents ni entre els esprits,
com un ensomni, com una ombra,
com un despert entre adormits.

LA MULLER

— En el bon temps, a casa nostra,
jo feia igual que ara fas tu:
tu sota el cel, jo sota un sostre;
per a una mare tot és u.
Quan els infants i les criades
eren dormits, ja de nit gran,
jo recorria les estades
com un fantasma vigilant.
Jo veia els somnis i figures
volar damunt dels fronts dormits;
tocava el rostre a les criatures
per si eren freds o bé enardits.

Veia en llur jac a les serventes
(el de la dida vora el bres)
en positures diferents;
i en el llur son encara més.
Hi havia aquella forta Assumpta
(que terres lluny era el marit)
que s'adormia cellajunta
i amb una mà damunt del pit.
Després aquella joveneta
que era un xic rossa i tan humil,
tenia sempre una rialleta
i entorn del cap el braç gentil.
Però les altres, aplanades
pel gros treball de tot lo jorn,
bocaterroses o badades,
eren com mortes a l'entorn.
I, per la casa tenebrosa
tornant al nostre llit retret,
m'hi esmunyia silenciosa,
vetllant encara ton son inquiet.

ARNAU

— Ditxosa tu, que així visqueres
rica d'amor, muller lleial,
i per l'amor de mil maneres
dintre la vida universal.
Mes... ai de mi, jo, que vivia
per mi tot sol i els meus delits,
i ara, mort-viu, haig de fer via
com un despert entre adormits!

LA MULLER

— Ara ho veieu, les nostres filles,
com no éreu filles de l'amor!

LES FILLES

— «Fills i filles, llops i guilles»,
sol feu dir, pare i senyor.

ELS MOSSOS

— També ens en deïeu de ben grosses,
mentre ens robàveu les suors.

ARNAU

— Mossos i mosses, alans i gosses,
fou de mes dites la millor.

Totes les veus de la terra
se fan senti en el comte Arnau:

li van movent eterna guerra
per els camins de la gran pau.

Són com a mar esvalotada
que de molt lluny se fa presentant:

amb la clamor de ses onades
tota la nit en gran turment;

són com el vent de les altures
que d'un sol crit omple l'esplai:

són com el plor de les criatures,
que no té fi ni en tindrà mai;

són el Dolor, rei de la terra,
que en tot pit d'home es fa sentir.

El comte Arnau se desespera
perquè vol dir-lo i no el sap dir.

Però l'esposa fila i canta
dalt a mig aire del cel blau:

El comte Arnau tot s'hi decanta
per si la sent cantar suau.

Mes a sa veu altra es conliga
que mai s'hi havia conligat.

que va cantant la cançó antiga
amb una nova pietat.

Es una veu encara viva,
No ve del cel, ni ve dels llims:

ve de la terra, tan festiva,
amb verd als camps i amb sol als cims.

En un pendís de la muntanya
hi ha una pastora de l'ull blau

que, tot cantant la cançó estranya,
se'l va estimant, al comte Arnau.

Un campanar sona en l'altura;
les gents se mouen pels sembrats;

esquellejant salta i pastura
l'escampadissa dels ramats...

I la pastora enamorada
canta que canta la cançó:

li ha mudat tota la tonada
i ha redimit al pecadó.

Que, des de que ella l'ha cantada
amb altra veu, amb altre acord,

ja no hi ha ànima damnada...

La cançó ha mort, la cançó ha mort.
Seguiu el pla, seguiu la serra,

vila i poblat, per on vulgueu:
la cançó és fora de la terra

i ja mai més la sentireu.
Alguns diran que la sentiren;

altres ni en tenen cap record;
quins l'oblidaren, quins ni l'oïren...

La cançó ha mort, la cançó ha mort.
Jo, d'una vella ja afollada

pel pes dels anys, la vaig sentir
ja sense to, a glops, trencada...

I aquella vella es va morir.

Cantant, cantant, nasqué la infàmia,
i descantant la redempció:
el comte Arnau tenia l'ànima
a la mercè d'una cançó.
Lo que la mort tanca i captiva,
sols per la vida és deslliurat:
basta una noia amb la veu viva
per redimir la humanitat.

ORACIÓ A SANTA LLÚCIA

Vós que veniu pel desembre,
portant els ulls en un plat,
Santa Llúcia, conserveu-nos
la vista i la claredat.

Són tan bells els ulls al front
quan hi brilla la mirada;
fa tan bo de veure el món
per l'ànima enamorada
de clarors de tota mena
i el moure's de tot quant viu:
que cada hivern que veniu
gloriosament serena,
pro portant misteriosa
els ulls al damunt d'un plat
(com si en la nit tenebrosa
altre llum vos fos donat),
nosaltres, esfereïts
de tota mena de nits
i seguint arreu arreu
tota estela lluminosa,
us cridem amb forta veu
i amb el pit tot agitat:
— Santa Llúcia gloriosa!
la vista i la claredat!

DINS SA CAMBRA

Una tarda vaig entrar
en la cambra de l'aimia,
i no sé ben bé com fou
que em trobí tot de seguida
el cap nu, i agenollat
com aquell que s'humilia.
La finestra mig badava
i l'oreig entrava a dintre,
petonejant de passada
les florides clavellines
que omplien de dolça flaire
aquella estada senzilla.
El coixinet de fer puntes
era a sobre una cadira.
A damunt la calaixera,
dos gerros de blava pisa
eren rublerts de flors fresques
collides el mateix dia,
posats davant d'una dolça
estampa de la Puríssima.
Vaig obrir (Déu m'ho perdoni)
un calaix, i vegí a dintre
la robeta de les festes
ben plegada i molt polida,
tota enrotllada de pomes,
que llencen flaire tan rica.
El seu llit, a l'altra banda,
fet de lliris pareixia.
Mentre encisat me'l mirava,
sento que canta i rella
alegre la cadenera
dintre una gàbia molt xica.
Mes sos refilets joiosos,
que és estrany!, jo els entenia:
— Foraster, prou que et conec:

la boqueta que a mon bec
per doná'm pinyons s'arrima,
sempre em conta que t'estima:
foraster, prou que et conec. —
Després els clavells parlaren:
— Fadrinet, si tu sabies
lo que ens diu cada vegada
quan ens rega ta estimada,
fadrinet, com t'hi fondries! —
Del coixinet de fer puntes
tots els boixets responien:
— ¡Bé n'hi fem, de balladetes,
entre els dits de ta estimada,
mentre canta cançonetes!
De les seves cançonetes
els sospirs són la tornada. —
La coixina del seu llit
murmurava, amb veu molt fonda:
— Quan s'adorm en sent de nit,
i al matí quan se deixonda,
els seus llavis més d'un tomb
tremolegen dient un nom. —
Fins la imatge de la Verge
respongué, fent un mig-riure:
— Deu sé el nom on se detura
mentre fa sa oració pura.
— Ella ve — deia tot d'una
el clavell que més sortia.
Llavors tota la cambra
va estremir-se de delícia;
i, mentre la cadenera
refla que més rella,
els meus llavis s'ajuntaven
i un petó en l'aire es perdia.
Tros de cel, niu d'innocència!
ton record omple ma vida!

GLOSSA

En la gran serenor del cel d'hivern
he mirat les muntanyes com brillaven,
i se m'ha aparegut el trobador
que enllà del temps cantava:

«Aquelles muntanyes — que tan altes són,
me priven de veure — mos amors on són.»

Així feia sonà els vents d'Oloró
el trobador de cara a les muntanyes,
enyorant a la flor del Pireneu
que enllà dels monts llençava sa fragància
Ella es deia Agnès i era princesa
de la cort i el reialme de Navarra,
i era tant de mena graciòsa
que entorn tothom li feia mitja rialla;
alta i serena com un gran infant;
i tenia la cara acolorada.
Així la veié un dia el trobador
en la cort del seu pare, que dansava,
i així se li acostava per parlar,
plena encara del ritme de la dansa:
— M'han dit que éreu trobador,
feia amb veu acaricianta —
i a mi em plauen les cançons. —
I amb els ulls n'hi demanava.
Ell, sens esma de dir un mot,
la mirava, la mirava...
fins que ella no pogué més
i li somrigué a la cara.
Ara ell veia aquell somris
brillà a dalt de les muntanyes,
i per'xò cantava així,
com si tornés la paraula:

«Aquelles muntanyes — que tan altes són,
me priven de veure — mos amors on són.»

— Quanta terra de tu a mi!
Quanta neu entre nosaltres!
Mes la veu jo llenço als cims:
trameten-l'hi, neus més altes! —

«Si sabia de veure-la — i de l'encontrar,
passaria l'aigüeta — sens por de'm negar.»

— Si tots dos fóssem infants,
jugariem a esposalles:
jo seria el rei d'aquí;
reina tu de l'altra banda.
Jo t'aniria a cercar:
tindriem un gran reialme,
el reialme pireneic,
coronat de neus molt blanques,
planes verdes a l'entorn
i un mar blau a cada banda.
Els vassalls foren pastors,
mariners i gent de plana,
rei i poble i cort tot u
al volt de les teves gràcies.
Hi anirien acudint
cadascú amb la seva tasca:
els pastors amb els ramats;
davant de les muntanyes;
els mariners amb els remes
i l'olor d'aigua salada;
els pagesos amb els bous —
de la rella ressonanta;
tots assedegats d'amor:
nosaltres seriem l'aigua.
Aquell art noble del cant
en paraules ben trobades

jo ensenyaria als fadrins,
tu a les donzelles la dansa,
i se'n tornarien tots
amb la cara enriallada;
a la mar els mariners,
els pastors a les muntanyes,
els pagesos als conreus,
i tu i jo l'un an-e l'altre.
I el reialme pirenec
fóra la flor dels reialmes:
Ai, visió! no fossis lluny!
Ai, Agnès! bé ets enyorada!
Ai, neus! que blanques que sou!
Ai, muntanyes! que sou altes!

«Aquelles muntanyes — que s'abaixaran,
i les amoretes — que pareixeran.»

— Jo no sé com, pro un vent de profecia
corre sobre eixos monts d'ací i d'allà,
jo no sé quan, pro vindrà un dia
que el Pireneu regnarà!
Vosaltres els del mar cap a Balona,
vosaltres els de Pau i d'Argelès,
vosaltres de Tolosa i de Narbona,
i los del bell parlar provençalès;
i tu, Aragó més alt, i tu, Navarra,
o catalans que a l'altre mar sou junts,
alceu els ulls al mur que ara ens separa:
s'acosta el dia que serem tot uns.

«Aquelles muntanyes — que s'abaixaran,
i les amoretes — que pareixeran.»

Pareixerà l'Amor — damunt la cordiller,
sos raigs resplendiran en la blavó,
i la que fou barrera
serà el trono reial de la unió.

Nostra parla suau, que s'acolora
als mil reflects de nostres valls semblants,
d'uns amb altres és prou entenedora:
tots ens obrim els braços quan ens diem germans.
Tots davallam de la mateixa alçada,
tots bevem l'aigua de les mateixes neus,
nostres cançons tenen igual tonada,
i nostres crits desperten — idèntics tornaveus.
De mar a mar només hi ha uns Pireneus.
Jo hi tinc l'amor, i és ell el qui m'inspira...
Donzelles i fadrins ja m'entendran:
un jorn cremà el Pirene — en fabulosa pira,
i, si ara un cor aimant — és la nova guspira,
d'un nou incendi els cims s'abrandaran!

«Aquelles muntanyes — que tan altes són,
me priven de veure — mos amors on són.»

L'ÀNIMA DE LES FLORS

Aquelles dues flors que hi ha posades
al mig del caminal,
qui és que les hi deu haver llengades?
Qui sia, tant se val.

Aquelles dues flors no estan pas tristes;
no, no: riuen al sol.
M'han encantat així que les he vistes
posades a morir, mes sense dol.

— Morirem aviat, lluny de la planta —
elles deuen pensà; —
mes ara nostre brill al poeta encanta,
i això mai morirà.

La lletra de la cançó "Pirenença" del mestre Buxó és a la plana n.º 11.

JUGANT

— Campaneta, la ning-ning:
qui la troba? no la tinc. »

— Quina és la prenda amagada?

— Una ànima enamorada. —

Va acudí un eixam de noies
eixerides, alegroies,
com les mosques a la mel.

— On és? per cel o per terra? —

Jo, els ulls mirant amb fal·lera
d'una la més encisera,
vaig dir, mig-rient:

— Per cel.

L'ESPOSA PARLA

— Quan te parlo i l'esguard se t'esgarria
i escoltes i em mig rius, però no em sents;
quan, fugint de prop meu, se'n va fent via
el teu esprit al bell atzar dels vents;

Jo veig la nau del pensament que et porta
navegà al lluny de l'horitzó marí.
L'empenta de l'amor també és prou forta
per dur-me al teu costat fins an allí.

Navego al teu costat com encantada,
empesa per l'amor que se m'enduu.
La via no conec ni l'encontrada:
sols sé que sóc l'esposa enamorada,
que avanço a vora teu i vaig amb tu.

EL POETA

— Mes tu ets la guiadora, tu la forta,
perquè, en mig de la calma o la maror,
saps que la nau del pensament que em porta
sempre retorna al port del teu amor.

ROMANÇA SENSE PARAULES

En la pica de la font
neda una rosa vermella:
acotada al raig del broc
hi beu una joveneta.
Per la barba i coll avall
li regala l'aigua fresca:
els germanets més petits
riu que riu de la mullena.
Ella riu i beu ensems
i al capdavall s'ennuega...
Tots se posen a xisclar,
s'esvaloten i s'alegren:
i el més petit de tots,
en bressol dins la caseta,
al sentir aquell brogit
tot nuet riu i perneja
i es posa a cantar tot sol
una romança sens lletra.

DIUMENGE

Qui no tinga en la finestra
dos testos de flors germans,
un ocell dins d'una gàbia,
i un cor ben enamorat,
no sap lo que és benaurança
ni podrà saber-ho mai.
I a fe us dic que és bella cosa,
el diumenge, al desvetillar's,
veure en les flors la rosada,
sentir l'ocell rellilar
i, per gaudir-lo amb l'aimia,
un jorn de festa al davant:
amb l'aimia que us espera
abocada al finestral
amb el vestit dels diumenges,
que és aquell de colors clars.

CORPUS

(FRAGMENT)

Toquen les trompetes; — vénen els soldats
avançant en amples — rengles violats.
Alta la bandera — lluu sobre l'estol;
altes lluen totes — les armes al sol.

.....

Tots van a la una: — rítmica se'n va
la feixuga marxa — i el fort alenà.
Llencen les trompetes — alts crits triomfants,
i al voltant s'emporten — un estol d'infants.

Els gegants, els gegants,
ara ballen, ara ballen;
els gegants, els gegants,
ara ballen com abans.

Llur alta mirada immòbil
ullprèn a tota la gent,
que se'ls mira i els rodeja
sense fer cap pensament:
se'ls mira perquè són grans
i duen vestits llampants
i ballen cada moment...
Els gegants, els gegants,
són joves eternament.

En llur dansa encarcerada
hi ha riallera majestat:
flabiol i tamborino
escau bé an el llur posat.

Raigs de ginesta olorosa
no els arriben ni a mig cos;
l'arruixada tremolosa
de papers de tots colors
cau damunt llurs testes reals,
que en resten glorioses i irisades.

Pro ells passen alts i serens,
balançant-se tot fent via
entre florida alegria...
I els aires ne resten plens.
La geganta i el gegant
ara ballen, ara ballen;
la geganta i el gegant
ara ballen, i sempre ballaran.

LA GINESTA

La ginesta altra vegada
La ginesta, amb tanta olorosa
És la meua enamorada
que ve al temps de la calor.
Per a fer-li una abraçada
he pujat dalt del serrats
de la primera besada
m'ha deixat tot perfumat.
Feia un vent que enarborava
feia un sol molt resplendent:
la ginesta es regirava
furiosa al sol rient.
Jo la prenc per la cintura
l'estisora va en renou
desflorant tanta hermosura
fins que el cor me n'ha dit prou.
Amb un vimet que creixia
innocent a vora seu,
he lligat la dolça almia
ben estreta en un pom breu.
Quan l'he tinguda lligada
m'he girat de cara al mar.
M'he girat al mar, de cara al mar
que brillava com cristall;
he aixecat el pom en l'aire
i he arrencat a córrer avall.

EL CANT DE LA SENYERA

Al dantunt dels nostres cants
aixequem una Senyera
que els farà més triomfants.

Au, companys! enarborem-la
en senyal de germandat!
Au, germans! al vent desfem-la
en senyal de llibertat!
Que volei! contemplem-la
en sa dolça majestat!

O bandera catalana!
nostre cor t'és ben fidel!
Volaràs com au galana
pel damunt del nostre anhel;
per mirar-te sobirana
alçarem els ulls al cel.

I et durem arreu en l'aire;
et durem, i tu ens duràs:
voleiant al grat de l'aire,
el camí assenyalaràs.
Dóna veu al teu cantaire,
llum als ulls i força al braç.

TAULA

	Planes
Pirenenques	11
La vaca cega	14
Goigs a la Verge de Núria	15
Les roses franques	18
La fi del comte Arnau	19
Oració a Santa Llúcia	25
Dins sa cambra	26
Glossa	28
L'ànima de les flors	32
Jugant	33
L'esposa parla	34
Romança sense paraules	35
Diumenge	36
Corpus	37
La ginesta	39
El cant de la Senyera	40

ARTS GRÁFIQUES, S. A.

SUCCESSORS D'HENRICH I C.^{IA}

BARCELONA

POESIES
DE
JOAN MARAGALL

BARCELONA
1927

«ELS POETES I ELS MÚSICS»

V SESSIÓ

JOAN MARAGALL

Diumenge, 13 novembre 1927, tarda

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

CONCERTS BLAUS

«ELS POETES I ELS MÚSICS»

V SESSIÓ

JOAN MARAGALL

Diumenge, 13 novembre 1927, tarda

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

CONCERTS BLAUS

Sanyer. Sanyer.

Aquests dies el nom de Joan Maragall ~~de nou~~
ha tornat a tenir relleu i actualitat damunt
les pàgines dels diaris. Un llibre de Josep Pi Joan,
ha ~~estat~~ ^{estat la causa de que} ~~estat~~ que alguns dels nostres escriptors revisessin
la figura del home i del poeta.

D'una manera més pura i més solenne
els organitzadors de "Convets Olam" ~~dediquen~~ el
dia d'avui a honorar ^{el record} ~~la memòria~~ de Joan
Maragall.

Però ni el llibre de Josep Pi Joan, ni els articles
dels diaris ni aquesta ^{convet que celebrem,} ~~visita~~ d'avui, són coses
necessàries per a representar la memòria ni
per a encalçar la consciència, perquè Joan
Maragall sera figura viva i actual mentre
hi hagi un sol català que entendi el
seu país, i mentre hi hagi un ^{català} ~~sol~~ home
que senti la nostra llengua, però ~~però~~ ^{que la parole} ~~però~~ tant
el cor i la voluntat.

Joan Maragall tota un home del seu temps
 però marcat amb aquella brasa ^{de fe} ~~de fe~~ que
 el llina de les influències de la moda i de
 les limitacions cronològiques, i que fa del home
 evollit un personatge de la seva època i un
 personatge de totes les èpoques.

Quan un poeta com Maragall parla
 d'una manera que va de rect al vici
 dels sentiments, d'un llenguatge ric
 evollit per les generacions futures, i li
 sabran trobar aquell gust de Maraula tèbia
 i humida, de Maraula que acaba de neixer
 i que sempre és ^{present.} actual.

No fa gaires dies rellegia la seva "òda
 nova a Barcelona" tan carregada d'anècdotes
 de l'any 1909. D'aleshores ençà ha plomat
 ha tornat i ha pedregat torça, i malgrat

així aquell entusiasme i aquell dolor que
 són el moll de la poesia són tan vius i són
 tant dels moments que vivim que qualsevol
 de nosaltres al llegir-la li trobarà un punt
 de pa calent que tot just acaba de sortir del
 forn.

L'època en que flourix l'obra poètica de Joan
 Maragall, és una de les nostres èpoques més
 desquadrades i més desorientades. És el
 moment de les desproporcions, ^{de les} ~~d'una~~ manera
 de crítica i de reflexió; és el moment
 dels liris mes desmaiats, de la gran ourguix,
 de la Barcelona de les bombes, de les esglésies
 cremades, de l'arquitectura grotesca i dels grans
 castells de cartes polítiques, època d'il·luminis i
 organyys.

Després han passat coses i coses, que ens han

let olir els ells que ens han aturat els
peus, però que ens han deixat un gust
agre i desesperat a la llengua.

Avui som tots una mica més satis, tantem
a l'enqueua un sac carregat de crítica i d'itò-
nia, hem guanyat molt en ciència filològica,
i'escrivem versos retòricament admirables,
però si volem respirar el moment més
bunnià, més pontin més del delò de la
nosta poesia, no tenim ^{altre} més remei, hem
s'auar a parar, a "La Fi de'n Serrallonga",
"als Goigs a la Verge de Nuria," a les
"Vistes al mar," no ens podem moene, no
podem sortir dels versos de Joan Maragall.
Maragall de la seva època en va tenir
la flor: l'entusiasme i la tè, aquella mena
de febre inconscient i transcendental.

Maragall va triomfar de la continuïtat que se
 saltava, i va triomfar de ell mateix, de les
 seves propies teories i dels seus prejudicis, el
 poeta va poguer més que tot.

Si avui dia llegim p.e. "L'elogi de la poesia"
 si llegim certs articles d'en Maragall, sentim
 una profunda decepció, i tindrem de dir ^(que) que
 ell o bé que los altres enten molt i molt
 equivocats. "L'elogi de la poesia" ens pot
 semblar avui un conjunt de frases desgraciades,
 la teoria de Maragall falla completament en
 els moments que vivim, però les seves poemes
~~de deb~~ com més dies passen, ens semblen
 més a la vora del nostre cor, i ens hi
 agatem com uns desesperats quan tenim
 aquells red terribles de paraules de deliri,
 amb vibració noble, amb carn i sang i
 olor de pell humana.

Se que amb aquestes paraules, no es
 res de nou, que això està en la consciència de
 molts que m'escolten, però cal repetir-ho
 de tant en tant.

També és veritat que d'a l'excel·lència d'en
 Maragall se'n ha fet un tòpic. Per a molts
 catalans Maragall és una mena de poeta i
 de sant llegendari que està per damunt de les
 discussións. I això també creien-me es dolent,
 ho tenien més dolent que l'oblit i la manca de
 respecte. Els punts flacs de l'obra d'en Ma-
 ragall són les gotes de contumàcia que pugem
 esquitxar les seves paraules, i aquell lleuat
 d'autoarquisme que devia a altres la seva ploma,
 tan encara més lluminós el seu valor de
 poeta essencial que triomfa ^{de les influències d'una època} del vertut que es deu
 en uns anys determinats. Aquest vertut,

amb el temps va creient^x a trossos, les armes se'l
mengen i es perdreix a la ti'danant la
carn nua del poeta, però aquesta carn
nua és un mortal.

Per això, jo crec que es útil la revisió i la
discussió i la baralla, la veritat en aquest
cas sortirà més a clarament.
Així però no es dia de polèmica,
Així aquesta beta de tota de devesa,
els nuns del nostre país, us faran sentir
allò que en llur esperit ha despertat la poesia
de Joan Maragall.

I quan a mi m'arribi l'honor de llegir-
vos algunes obres triades del mestre, jo voldria
per a vosaltres i sobretot jo voldria molt per a
mi ^{en cert estat} ~~aquell estat d'entusiasme~~ de pensar
que només he sentit un cop a la vida.

tra la tude d'un durimense com aquest,

Jo Tenia setze anys, i anava penjat
del braç del poeta Torp Carner; varem trobar
a una casa particular, i després de cinc minuts
d'esperança, jo era presentat a un cavaller
unix i jo sentia la meua ma d'adolescent
arranxat, dinte d'una altra ma seca,
luna i nervosa, una ma que encomanava el
temor de l'entusiasme, era la ma del
poeta Joan Maragall.

ATENEU BARCELONÈS

APARTADO DE CORREOS 97

+ La Vaca cega.

+ Els Sots a la Verge de Núria

El Comte Arnau. - (Fragments X i X.)

+ Oració a Santa Llúcia.

Vistes al Mar. - La Sincera

Jllosa

Oda Nova a Barcelona.

Imitacions Maragall

2 Llotja pati [13 amf.] n° 15 pati Maragall
 Llotja amfiteatre [17 amf.] Amies Palsia
 " " [16 amfite.] Plantada

5 ~~Sileno pati~~ [Llotja amfite. n° 14]
 2 ~~km 5 al 13~~ Soler - Claudi
 1 " " (expansió de l'anterior) Digne [13 n° 9:11]
 3 [14 n° 8 al 12] (una farga per cada un) " [R10/9]
 1 " " [R/12 n° 10] Lamacois
 2 " " [R/14 n° 19:21] Poble Nou
 2 " " [R 14 n° 9:11] Claudi
 3 amfiteatre [R 15 n° 15 al 19] Pla
 1 " " Moure
 " " Fules musicals

conces blanc

"TEINTURERIE FRANÇAISE"
NOMBRE REGISTRADO

TINTES Y LAVADOS BADAROUX, S. A.

CALLE CANUDA, 29

BARCELONA

SUCURSALES

Calle Diputación, 275

Calle Puertaferri, 16

Rambla de Cataluña, 111

Ronda de San Pedro, 28

Cortes, 702, (esquina Bailén)

Plaza Lesseps, 16 (Josepets)

Ronda de San Antonio, 9

Conde del Asalto, 10

Calle Ciudad-Regomir, 13

Calle Martí, 43 (Gracia)

Calle Canuda, 29

Calle San Gervasio, 107

CAMIL BENITEZ

Consell de Cent, 323 (entre Balmes i Rambla Catalunya) BARCELONA

Apoderat i Representant: Joan Gaspar

TELEFON A. 4024

FABRICACIÓ I VENDA AL MAJOR I DETALL DE
MIRALLS, MOTLLURES, QUADRES
MARCS I ESTAMPES

Juan Pons
Algodones Efectivo y Futuros

Barcelona

Cortes, 684, bajas derecha
Teléfono 1127 S.P.

555110

Managall

Obrador d'Impremta

Mallorca, 319

Telèf. 1436 G.

R. CASELLAS

Ganivets, navalles, tisores

i tota mena d'articles de tocador

Taller d'esmolar navalles

i altres eines de tall

Plaça del Pi, 3 ^{Davant} l'Església - Barcelona

POBLE NOU

REVISTA

~ SUMARI ~

Concerts Blaus (editorial).—Blancs i Negres, per Joan B. Casajoana.
—Biblioteca Popular del Poble Nou.—Sebastià Sánchez-Juan.— Sant
Martí de Provençals.—3 anys de vida.—El Llevat, per Josep Pijoan.—
Instants: Ramon Calsina, per Xèspir.—Costums de pobles: El ball, per
Roc.—Per a *La Publicitat* i per a *La Nau*.—Tribuna: Tots Sants, per
P. M. P.; La missa de dotze, per J. B. C.; Angoixes, per S. R. i R.—La
Premsa Catalana.—Recordatori, per Claudi Sumalla.—Un homenatge
al mestre Arnau.—Retallets.—Urbanització i Millores.—Veus i Crits: No
fora lògic, per Constantí Divosí.—Carnet de Noves.—Cartell Pobenovi
d'actes i Festes

Xampany
LINCOLN

Caves a
Sant Sadurní de Noia
Telèfons 447 S. M. i 888 S. M.

P. Mora

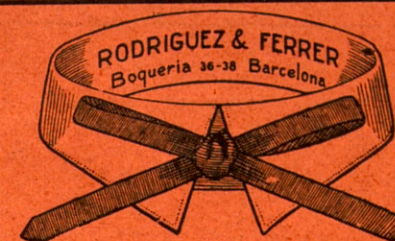
Sastre

Passeig Triomf, 24 Poble Nou

J. M. Campdesunyer

Sastre

Wad-Ras, 232, baixos Poble Nou
davant Cafè Aliança

Camisers

Boqueria, 36 i 38
Ronda Sant Pere, 16 Barcelona

Reservat per les pastilles

“Lesber”

Fàbrica d'Articles de Pell

Josep Salvadó

Petaques - Cinturons
Carteres - Moneders
Especialitat en els encàrrecs i reparacions

Passeig Triomf, 72 Poble Nou

G. LOSTE // Passeig del Triomf, 15
Barcelona P. N.

Fàbrica de
Biscuits,
Galetes i
Confiteria

Francisco Domini

Pere IV, 172 Telèfon S. M. 184 Barcelona

Tallers de Caldereria d'Aram i Ferro
Aparells i Tuberies • Auto-claves i serpentins • Destil·leries

Cafè Ateneu del Poble Nou

Martí Torres (Martinet) Telèfon S. M. 555 Wad-Ras, 208

Licors de les millors marques • Ressonons econòmics
Preus limitats en les begudes • SALÓ DE BILLARS

Fill d'E. Bruguera Carrer Riereta, 28
Telèfon A 3772

Compressors d'Aire

BOMBES DE BUIT Sistema «Planche» patentat
Grans rendiments • Grans pressions • Preus interessants

ESCOLA DEL POBLE NOU

WAD-RAS, 206 - BARCELONA

Curs de 1927 a 1928

(IXe del seu funcionament)

CLASSES ESPECIALS DE NIT

ELEMENTAL PER A OBRERS

Càlcul • Llenguatge • Reforma de Lletres • Ortografia

Diària de set a dos quarts de nou

PROFESSOR: JOSEP BARBAT

DIBUIX LINEAL i GEOMETRIA PER A OBRERS DEL RAM DE CONSTRUCCIÓ

(Fusters, manyans, paletes, electricistes, etc.)

Dilluns, Dimecres i Divendres de vuit a dos quarts de deu

PROFESSOR: TADEU GUINOVART

Obertura de Curs el dia 3 d'Octubre

Condicions d'admissió i detalls al local de l'Escola a les hores de classe.

ANY IV

6 NOVEMBRE 1927

N.º 65

POBLE NOU

REVISTA

Concerts Blaus

Acabats els sis concerts de Tardor, tradicionals, que l'Orquestra Pau Casals dona al Palau de la Música Catalana, començaran aviat—diumenge vinent la primera—les sessions dels celebrats Concerts Blaus.

Heus ací una bella manifestació cultural, plaent, lleugera i ben espiritual alhora. La idea d'aquest espectacle amable i distingit, fou verament una troballa. Avui que tot el que duu el nom genèric d'espectacle atravesa una crisi tan fonda d'espiritualitat i d'insubstancialitat, els Concerts Blaus vénen a nosaltres a oferir-nos, sense cap mena de pesantor ni d'encarcament, l'alta distinció d'unes espirituals hores passades sota l'encís d'una música fresca sense transcendentalismes, de veus delicioses i de versos gais i harmoniosos.

Els Concerts Blaus vénen a nosaltres—criatures humanes que som i que necessitem divertir-nos,—amb la mateixa gràcia que a la terra devastada per l'hivern, hi ve la Primavera. Els Concerts Blaus vénen a nosaltres, en aquests dies tardorals, com un vol de ocells i d'aloses saltironant i refilant plens d'enamorament. Són, aquests Concerts Blaus, com un sonor rajolí de cristall en mig de l'erm terrer assecat. Una fada sorgint de l'espessura del bosc gris i uniforme. Un raig lluminós dins les tenebres. Una riulla clara. Una boca divinament encesa oferint-nos un llamí ran de llavi.

Ara nosaltres fugirem de la Ciutat que s'esplaia i riu amb tants d'espectacles que fan plorar. Potser un vers, una cançoneça o una tonada ens emocionarà, i ens relliscarà faç avall la perla d'una llàgrima. No hi fa res, si així és; cada llàgrima dels ulls serà una festa per l'esperit! El revés de tantes riallades de Paral·lel i de Rambla, que són cadascuna una vergassada i una metzina espiritual.

Blancs i Negres

LA gent dels Estats Units d'Amèrica, d'origen anglosaxó, malgrat volguer-se qualificar de liberal i demòcrata, ha palesat tostemps una supèrbia racial, no pas gaire honorable.

Sobre tot no poden suportar la convivència entre la gent de color i, per tal d'establir-hi una distància prudencial, estatueixen lleis d'immigració gens humanes, tot guaitant amb injustificada repugnància la Xina i el Japó.

Després creen altres lleis que els empari la superioritat que creuen tenir sobre el color negre, i així formulen protestes en les Universitats i en altres llocs de vida pública mentre tant que una filiació secreta comet sovint algun acte ben reproable.

Ningú no pot negar als nordamericans el dret a defensar llur tipus ètnic, però cal censurar-los-hi els excessos d'eugenèsia.

L'espiritualitat d'aquests americans no encaixa a lluir gaire, quasi gens gosaria a dir, puix que tot està perfectament mecanitzat, tant, que les forces ideològiques suren molt amunt d'aquella gran mole de ferro.

A més a més, concorre una circumstància paradoxal i a bastament explícita, la qual demostra obertament la pobresa d'esperit del poble americà: és un poble sense història i sense possibilitats de tenir-ne.

Encara hi ha un altre fet, i aquest sí que és tota una paradoxa i una realitat a l'enssem!

Els nordamericans refusen el tracte amb la gent de color i, en canvi, perceben d'ella la influència dels esclaus d'altres temps.

La dansa, música dels nervis, els cants dits «espirituals», himnes i psalms cantats dins les escoles i àdhuc dins les esglésies, són emprats de la raça negra africana.

La noia rossa i d'ulls blaus, jamai ballarà amb el minyó de pell negra i cabells rinxolats; en canvi, però, aquest minyó serà qui imposarà la dansa.

Aquest aspecte de la sensualitat fa que els americans adquireixin «maneres» i gestos dinàmics, fugits dels balls; per això no és gens estrany observar que moltes noies «intrèpides» fan una sèrie de saltirons i d'espasmes que no han heretat pas de la raça anglo-saxona.

Dicididament, hem de confessar que hom no ha de posseir tant d'orgull fins al punt de menysprear una altra raça, quan la lliçó de la història, aclarida per homes famosos, ens ha dit que dels contactes poden venir, com vingueren, esclats nous.

A més, l'humanisme invita a la germanor, a la democràcia; i res no ens ha de saber tant de greu com observar un egoisme nascut al capdavant per qüestions biològiques, i res no ens ha de provocar tanta ironia com creure una raça superior a una altra raça, quan ambdues, s'empelten espiritualment.

Blancs i negres, l'amor és per a tots i l'amor no té color.

JOAN B. CASAJOANA

Biblioteca Popular del Poble Nou

Passeig del Triomf, 50

Hom fa present que aquesta Biblioteca està oberta als poblenovins i a tot el públic en general, tots els dies de 9 a 11 de la vetlla.

Els dimecres i divendres de cada setmana, a les hores indicades, s'efectua el préstec completament gratuït de volums a domicili.

També aquests són els dies assenyalats per al retorn dels llibres.

A més, cada diumenge de 11 a 1 del matí, hom

procedeix al servei del préstec gratuït de llibres a les senyoretes.

Cal tenir present, també, que la «Biblioteca Popular del Poble Nou» forneix tota classe de llibres amb el deu per cent de descompte sobre el preu marcat.

Hom crida així mateix la tenció dels poblenovins, sobre l'important servei de «Premsa Catalana» que hi ha instal·lat en aquesta Biblioteca.

CARTELL POBLENOVÍ D'ACTES I FESTES

Ateneu Colom

Divendres, dia 11.—Nit, gran festival.

Dissabte, dia 12.—Tarda a les 5, gran ball infantil.—Tarda a les 6, lluit ball.—Nit, formós ball.

Diumenge, dia 13.—Matí a les 10, luxós ball.—Tarda i nit, esplèndids balls.

Dissabte, dia 19.—Nit, gran ball de Capvuitada.

Diumenge, dia 20.—Tarda i nit, grans balls de Capvuitada.

Cooperativa Pau i Justícia

Diumenge, dia 6.—Nit ball de quintet.

Dissabte, dia 12.—Nit, gran ball d'Orquestra.

Diumenge, dia 13.—Matí, concert al saló cafè.—Tarda, gran funció teatral.—Nit, ball d'orquestrina.

Diumenge, dia 20.—Nit, ball de quintet.

Agrupació Excursionista Júpiter

Diumenge, dia 6.—Excursió a la plana de Vich.

Diumenge, dia 13.—Excursió al Castell del Burriac.

Diumenge, dia 20.—Excursió de Camping.

Club Deportivo Júpiter

Diumenge, dia 6.—Partit de campionat contra el «St. Andreu», camp local.

Diumenge, dia 13.—Partit de campionat contra el «Manresa» camp local.

Diumenge, dia 20.—Partit de campionat contra el «Martinec», camp forà.

Ateneu del Poble Nou

Diumenge, dia 6.—Tarda, sardanes.

Diumenge, dia 13.—Tarda, ball de quintet pels socis.

Diumenge, dia 20.—Tarda, sardanes.

Centre Moral

Diumenge, dia 6.—Tarda i nit, cinema i atraccions.

Diumenge, dia 13.—Tarda, i nit, cinema i atraccions.

Diumenge, dia 20.—Tarda, funció teatral.

Cooperativa L'Artesana

Diumenge, dia 6.—Nit, funció teatral.

Diumenge, dia 13.—Nit, ball de quintet.

Diumenge, dia 20.—Nit, funció teatral.

Agrupació Ciclista P. N.

Diumenge, dia 6.—Excursió a la Font del Petricó.

Diumenge, dia 13.—Excursió al Castell d'Aramprunyà.

Diumenge, dia 20.—Excursió a la Plana de Cervelló.

Cafè "Ateneu Colom"

Gustau Torroella

Carrer Pere IV, 166 Barcelona S. M.

Esmerat servei durant els dies de la Festa Major de Sant Martí

Dies 11, 12 i 13 Novembre

Orxates-Xampanyes-Cafès-Aixarops. Licors de les millors marques

Abans de començar els balls, hi haurà concert al Saló Cafè

ploma del nostre estimat col·laborador «Roc», els quals creiem que obtindran el mateix èxit que els publicats sota el nom de «Des de l'exili» i «Narracions».

En regrejar l'allunyat company per la seva activitat literària, interessantíssima, li trametem les nombroses felicitacions que hem rebut, especialment en ocasió del seu últim article.

CONCURS LITERARI.—La Cambra de Propietaris i Industrials dels districtes IX i X, ha convocat un Concurs Literari-Humorístic, en el qual, ultra del premi ordinari de la Flor Natural, hi han altres vint-i-un premis en metàl·lic i objectes d'art i domèstics.

Les composicions cal adreçar-les al carrer de Mallorca, 614, pral. primera, fins el dia 8 d'aquest mes, i la festa de repartiment de premis serà celebrada el dia 20 del corrent a l'estatge de l'Ateneu Obrer Català de Sant Martí.

CÀRRECS DE JUNTA.—En la reunió celebrada el dia 7 del proppassat mes per la Secció de Cultura Física de l'A. E. Júpiter, foren elegits per als càrrecs de secretari i vocal—vacants per dimissió dels consocis Tomàs i Pons—els senyors J. Solanes i F. Coll Tàpies, respectivament.

FESTA MAJOR.—La Festa Major de Sant Martí de Provençals serà celebrada durant els dies 11, 12 i 13 d'aquest mes.

Tant l'Ateneu Colom com la «Cooperativa Pau i Justícia», i altres entitats, celebraran diferents actes i balls per a festejar els tradicionals dies.

TEATRE D'INFANTS.—Hem rebut, editada per la «Biblioteca Il·luro» de Mataró, la fantasia en dos actes i un pròleg, original de Tomàs Ribas i Julià, titulada «Les tres filles del rei».

Es una obra en vers de teatre d'infants, escrita amb gràcia i soltura.

Remerciem la tramesa.

CALENDARI ESPORTIU.—Hem rebut mants «Calendaris Esportius» del Campio-

nat de Catalunya de Futbol, Grup B., 1927-28, editat a base d'anuncis.

Conté unes «Quatre Paraules», signades per M., fent un breu historial del nostre «Club Deportivo Júpiter», molt oportunes i interessants. A les planes centrals hi figura una «Taula de Puntuació», per tal de tenir tothora la situació del Campionat.

També hi han les bases de dos concursos amb premis que han organitzat la Sastreria La Moda Anglesa i l'Acadèmia Mercantil Moderna.

Es, en resum, un calendari que fa bonic i d'interès per als amadors del joc del futbol.

MALALTIA.—Es troba de fa uns dies malalt el nostre company de Redacció i poeta Manuel Maganya.

Desitgem a l'amic un ràpid guariment.

NEGROLÒGIQUES.—El dia 21 del proppassat mes, va deixar d'existir a l'edat de 74 anys, el conegut poblenoví Josep Llumbart, el qual exercia el càrrec de conserge de l'A. E. Júpiter.

Fou un home sempre molt atent i servicial, i la seva mort ha causat veritable sentiment a tots els qui el tractaren. Fa uns dos anys que la nostra Revista li havia dedicat una plana amb el seu retrat literari i una encertada caricatura.

R. E. P. i rebí la seva desconhortada família l'expressió del nostre més pregon condol.

—També el dia 25 del mes d'octubre passat, víctima d'una inguarible malaltia, la Parca va arreballar la vida del jove poblenoví Antoni Gol i Martí, esperit sedent de cultura i de justícia i ple d'inquietuds humanistes.

Havia col·laborat més d'una vegada en aquesta Revista i hom el trobava arreu del Poble Nou on s'hi emmarquessin manifestacions culturals, com exposicions, biblioteques, etc.

Decansi en pau el malaurat compatriota i rebí la seva dissortada família el nostre sentiment més ver i profund.

POLLASTRE - OUS GALLINA - CONILL

FRANCESC SANCHEZ

CARRER CASTANYS, 6 - POBLE NOU

Se serveix tota mena de caça mitjançant encàrrec

Aviram viva

Preus econòmics

Sebastià Sánchez-Juan

Sebastià Sanchez-Juan, és el poeta més jove de Catalunya. No hi ha risc en fer aquesta afirmació, puix que els poetes, els que són de debò «poetes», poden comptar-se, a Catalunya, amb els dits d'una mà. Sebastià Sánchez-Juan va començar fent versos avantguardistes. El seu nom, per aquest mateix motiu, entre els suficients petits poetes de Jocs Florals, era objecte d'hilaritat. No s'immuntava, però, ni el descoratjava la fredor ni el rebuig que hom feia als seus poemes, i seguia laborant i «avantguarditzant»...

Sebastià Sanchez-Juan va publicar l'any 1924, a 19 anys d'edat, el seu primer llibre: «Fluid». Tota la «crítica autoritzada» de llavors, amb admirable unanimitat d'incomprensió, va rebentar el llibre. Bé: l'autor de «Fluid», seguia laborant i «avantguarditzant»...

Sebastià Sanchez-Juan fou reivindicat, millor dit, fou descobert per Agustí Escalasans, en un revelador article crític, verament «crític» o analític, aparegut poc temps després del seu llibre a *La Mà Trencada*. Descoberta la seva real vàlua, *La*

S. Sánchez-Juan, retrat per E. Moneny

Revista de Lòpez-Picó, primer, *La Veu de Catalunya*, després, la *Revista de Poesia* i *La Nova Revista* més tard li obriren les portes.

Sebastià Sanchez-Juan —l'autor de l'«Oda al Poble Nou», qualificada d'«admirable» per Josep M.ª Junoy,—cada dia més va afirmant el seu nom de POETA. Sembla que ara, però, a mesura que es va imposant, el seu ultrancer avantguardisme primicer, devé menys estrident; la seva poesia es va asserenant i ma-

durant, tot conservant, però, el seu estre lluminós dels primers temps, la qual cosa el caracteritza i el fa personal, i li fa ben seva la seva poesia.

Sebastià Sánchez-Juan, amb la seva notabilíssima «Oda al Poble Nou»—publicada en aquesta Revista en el número extraordinari del proppassat mes de setembre,—ha cantat el nostre suburbi d'una faísó que, a l'ensems que l'aristocratitza i l'immortalitza, ens l'honora i ens honora a tots plegats. La nostra Revista—en paga humil, exígua, a la valor de la seva inspiració,—es plau en publicar-li el seu retrat i aquests mots de senzilla biografia...

Quatre poesies de Sebastià Sánchez-Juan

Llistí de Telèfons

Llistí, ple de lletra fina,
solfes de la inquietud,
l'adreça del nom volgut
fa una ombra impresa anodina.
Sensible als nostres sentits,
—com fulles de flor, macades,—
es desclou en abraçades
iniciades, als dits.

Tinter

Fons de tintè on es tenyeix la paraula,
infinit com el cel i els miralls;
el misteri, de bells amagatalls,
puja al broc per la taula.

W. C.

Llum neta del lavatori.
(Preferirieu l'estable?)
Aquesta aigua és agradable
enc que cap peix no s'hi esflori.
La gerdor blanca ens emmena
a la fisiologia
qui es deshumanitzaria,
poètica d'higiene.

5

Insòlit, recules del 7
—angle de bellesa fantàstica.
D'un capgirell, falç d'alfabet.
Àgil i prenys de gràcia plàstica.

(De L'Amic de les Arts)

Sant Martí de Provençals

En escaure's aquests dies la Festa Major de Sant Martí, el nucli urbà comprès dintre el nostre Districte X, ens plau publicar la següent breu història d'aquesta populosa i fabril barriada.

LA vella església sub-urbana de Sant Martí de Provençals es transformà en Municipi ja abans de 1714. La seva superfície fou, en sos darrers temps, de 1.338 hectàrees. La constant retirada de les aigües de la mar, en l'espai de deu segles, ha fet doblar la superfície a l'antiga sufragania barcelonina.

El qualificatiu de Provençals, que ja existeix en 989, gens té que veure amb l'existència de la Provença del Sud de les Gàl·lies, i potser esdevé dels «agri provincialis» de l'època romana. Dels camps barcelonins, en conserva la ciutat, en incautar-se el rei Felip de tots els seus béns, unes peixeres o pasturatges a Provençals.

Explica En Joaquim Rivera que, durant el segle XVIII, l'obra de l'església era la veritable administradora de la població, tant pels béns que posseïa, com per les franquícies de què gaudia, i els regidors eren tan sols executors dels seus manaments. En 1794 tenia de rèdit l'arrendament de la carn, que li produïa un benefici de 2.000 lliures, invertides en obres de l'església. També tenia arrendats quatre hostals o tavernes, les fleques i altres cases en el Clot i Sant Martí. La «taba dels arrendaments» la feien els obrers, cuidaven de la subhasta els regidors i aquells signaven els contractes i cobraven els drets. Els pagaments ordinaris els feia el Rector, i els extraordinaris, els ordenava per decret el Vicari General.

Fins a desaparèixer els béns de l'Obra per les lleis desamortitzadores, això és, fins el 1850, durà a curta diferència semblant estat de coses.

El segell que usà el municipi durant el segle XVIII, fins a la meitat del segle XIX, duia la imatge del Sant Cavaller, mentre parteix la capa amb el poble, que era Jesucrist. En 1848 l'havia canviat amb els atributs de Sant Martí, Bisbe i cavaller, i al seu costat les barres i la creu del segell de Barcelona. En 1855 adoptà el «lambel de Provença». Un altre segell de l'Alcaldia, que ostenta al mig un llibre obert—la Constitució—sembla que correspon a l'època revolucionària.

Els propietaris del 1870 en avant, supliren deficiències de l'Ajuntament, construint algunes clavegueres. El 26 de setembre de 1894, Sant Martí aprovà la xarxa general de clavegueres.

La il·luminació de gas s'hi posà en 1866, i en 1875 la substituï el Municipi per l'antiga dels petrolis, en els fanals dels carrers.

A les darreries del segle XVIII comencen a establir-se a Sant Martí algunes fàbriques, anomenant-les el poble «prats d'indianes». Les aigües xuclades per tanta de maquinària, desaparegueren de flor de terra, en benefici de la salut pública.

Com sia que la major part de les indústries barcelonines s'instal·len en aquest terme, pren el nom d'«Obrador de Barcelona», vanagloriant-se, a mitjan segle passat, d'ésser la població més industrial d'Ibèria.

VEUS I CRITS

D'ací estant podran llançar-se idees i assenyalar-se errors d'ordre espiritual, urbà, artístic, societatari, etc., sense que en cap cas s'entengui que la Redacció d'aquesta Revista aprova o que s'identifica amb les idees exposades, de les quals són només responsables llurs signants.

No fóra lògic.—Circula el rumor que l'històric edifici referit en el meu article anterior, ha estat arrendat a una important empresa cinematogràfica d'aquesta ciutat.

Tal nova ha causat, com és natural, gran alarma entre els veïns de la barriada del Poble Nou, permetent-se alguns d'ells fer pública llur estranyesa que el propietari de l'immoible referit hagi tingut amb nosaltres tan poca consideració, lamentant-se que no coincideixi el seu procedir amb les seves públiques manifestacions d'apreci i amor a la referida barriada.

Coneixedor dels sentiments bondadosos i altruistes qui reïnen en el fons del dit propietari, no he reparat, en totes aquelles ocasions que se m'han presentat, de desvirtuar tals rumors, censurant els comentaris gratuïts que a base de tals rumors es fan, procurant convèncer els qui dubten de tals sentiments, que el dit senyor és incapaç de privar-nos de ço que per nosaltres representa quelcom de sagrat.

Obrant de la forma que se li atribueix, contribuïria indirectament al desmantela-

ment de la nostra Societat, en la llista de fundadors de la qual figuren els seus avant-passats i millors amics de la seva infantesa.

L'obra qui tants sacrificis ha costat als nostres veterans consocios, avui en runes, fóra ensorrada totalment per la persona qui més apreci i estima li ha demostrat, i amb l'ensorrament quedarien desamparats uns quants vellards, qui, esgotades llurs forces físiques per la rude tasca sostinguda durant tota la vida, no tenen altre sosteniment que el fruit, ben merescut, d'una sèrie d'anys que l'afiliació a la Societat qui m'ocupa, els dona dret.

Per això em resisteixo a creure el rumor qui de des d'alguns dies ençà circula per la barriada obrera referida.

Si malauradament arribés a confirmar-se, m'hauré equivocat confiant en la bondat i altruisme de certa persona, i en el successiu quan algú es demostrí davant meu com a bondados i caritatiu, somriuré maliciosament procurant descobrir quina finalitat oculta sota la capa amb què es cobreix.

CONSTANTÍ DIVOSI

CARNET DE NOVES

POBLE NOU REVISTA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

CARRER LOPE DE VEGA, 7.-BARCELONA-P N.

Subscripció: 1'50 pessetes trimestre

Número solt: 30 cèntims

Surt el primer i tercer diumenge de cada mes

DE REDACCIÓ.—En el nostre article frontal del número passat, titulat «El teatre català», atribuïem a l'eminent dramaturg Pous i Pagès, l'obra «La Caravana Perduda» estrenada suara al Teatre Romea. Aquesta obra, com el lector sap, és original de l'insigne escriptor Juli Vallmitjana, el mateix autor de «Els Zinc-Calós» i d'altres celebrades obres d'ambient gitanesc.

Demanam perdó per la «gaffe».

—Avui comencem, sota l'epígraf «Costums de pobles», una sèrie d'articles deguts a la

R E T A L L E T S

L'Acadèmia Oficial de Ball, de París, acaba de llançar un punt nou de ball de compàs pausat i planer.

Adéu Xàrleston i Black-Bottom! Perquè aquest nou ball podran ballar-lo, no sols els dependents de comerç croupiers i *niños-bien*, sinó que fins els cansaladers i els «Clubs de Cossos Humans de Més de 100 Kilos de Pes» d'ambdós sexes!

L'Artís, reclamat a l'escena, va dir que cal acabar contra el costum de fer parlar els autors.

Té raó. Perquè hi ha autors que, parlant, ho fan encara pitjor que escrivint.

No és veritat, Artís?

Al Clot han convocat un Concurs Literari, amb objectes d'art i Regina presidencial.

Sembla que això ens fa recordar, molt vagament, una festa que en deien Jocs Florals...

No ho sabem del cert, però. Com que han passat tants anys... de toros!

La Societat L'Aliança ha donat, ara, senyals de vida.

Ha publicat un recordatori de morts.

URBANITZACIÓ I MILLORES

ACORDS IMPORTANTS.—Les millores que anunciàvem en el nostre passat número referents a la visita que féu la Comissió de Eixampla al nostre districte, van quedar aprovades en el Ple de l'Ajuntament del dia 27 del mes passat.

Per la innegable importància d'aquestes millores que tan beneficiaran la nostra barriada, és de desitjar que hom les realitzi ben aviat.

Ens plau felicitar la Unió de Propietaris i Industrials del Districte X, pels seus treballs i per les gestions que tothora porta a cap en pro dels nostres interessos urbans i d'embelliment del nostre suburbi.

PASSOS A NIVELL.—L'Ajuntament i la Companyia dels Camins de Ferro del Nord varen acordar, per tal d'anar a la supressió

Amb la vinguda del Circ Krone, hem constatat que a Barcelona hi han moltes feres i molts pallassos.

La Tardor ja es fa sentir.

Corren mals vents.

El C. D. Júpiter va guanyar el partit de Campionat contra el F. C. Lleida.

Quina alegria!

Durará molt, però...?

Quan l'Artís va acabar la seva investidura contra els espectadors que demanen als autors que parlin, el públic va aplaudir-lo.

Va aplaudir-lo perquè van trobar aquell acte superior als tres actes primers.

El districte desè és el districte barceloní que celebra més Festes Marjors. Primer el Poble Nou, després Sant Martí, més tard el Clot...

Més que una «Manchester», aquest districte, sembla una «jazz-band» mecanitzada!

Avui no tenim res a dir dels bancs de la nostra Rambla del Triomf.

En parlem, només, per constatar un guany de civilitat: durant aquests darres quinze dies ningú no n'ha enderrocat cap.

dels passos a nivell, pagar cadascú la meitat del que costin aquestes obres.

En l'última reunió celebrada per la Comissió d'Eixampla, pel mateix motiu, va nomenar-se una Ponència la qual s'ha d'entendre amb la Companyia dels Ferrocarrils de Madrid a Saragossa i a Alacant, per tal de tractar la manera de realitzar al seu degut temps aquests treballs de supressió dels anomenats passos de la mort.

No cal dir com nosaltres desitjariem—per ésser el nostre districte copiosament afectat en diferents indrets pel pas dels trens,—que s'arribés ben prompte a un mutu acord entre M. S. A. i l'Ajuntament, car així podrien començar més aviat les importants obres en qüestió.

3 anys de vida

Amb aquest número, la nostra Revista compleix tres anys de vida. Poques són les revistes de barriada, de vila i de poble que puguin arribar en aquesta edat. No cal dir, doncs, com ens afalaga constatar-ho.

Cada dia són més els subscriptors amb què comptem; en canvi, poques baixes, ben poques, ens han estat presentades. Nous anunciants han vingut darrerament a prestar-nos el seu ajut. Nous companys han entrat, plens d'entusiasme i de delit, a la nostra Redacció.

El feixuc esforç dels primers mesos, va fent-se més suportable.

L'èxit obtingut, va traduint-se mica a mica en el millorament de la Revista. Les setze pàgines de primer, han estat augmentades ja fa temps a vint. El tipus de lletra ha estat reduït, la qual cosa permet una major àrea de text. Avui mateix inaugurarem les cobertes de color i de semi-cartolina.

El millorament va via amunt. Per poc que les llistes de subscripció i anunci augmentin, a primers de l'any vinent caldrà assenyalar una altra important millora, força bella.

No podriem finalitzar aquesta nota sense remerciar una vegada més els nostres subscriptors-protectors, mercès als quals podem prosseguir la nostra patriòtica tasca de superació espiritual i de dignificació del nostre estimat suburbi del Poble Nou.

LA REDACCIÓ

D'ací que en març de 1882, es promogué una subscripció per erigir un monument a la Indústria.

Cercant treball s'hi acoblà gent forastera de totes procedències i molta d'estrangera, prescindint de ses condicions de sanitat i fins del veïnatge del cementiri. Per això hi havia, en 1895, encara, entre el Clot i la Sagrera, fàbriques anomenades «Prat de les febres» i «Febres noves», noms altament expressius.

Durant la creixença i expandiment de Sant Martí, es formaren en llocs prou separats tres barris coneguts per Sagrera, Taulat i Muntanya, i del 1885 endavant es consigna un quart barri, el Clot. En 1883 es dividí en cinc districtes i dinou barris; foren aquells el Clot, o sia el centre, el principal radi del qual era la carretera de Ribes; Sagrera, radicant en la vella església; Camp de l'Arpa, amb l'Eixampla de Sant Martí,

Muntanya, o part N. O. del terme i Poble Nou, vora la mar.

Entre els records que ha conservat Sant Martí de son remot passat, figuren l'església gòtica de la Sagrera i la creu de terme, el molí de la Verneda, la torre del Fang, la torre dels Pardals i la torre de Sant Joan de Malta.

Heus ací una breu història de la important i populosa barriada de Sant Martí de Provençals.

No hi ha cap esmerçament de diners que tingui una virtualitat tan poderosa com l'ajut a les obres culturals i literàries. Tant com s'esmerça en luxes i vanitats i vicis, bé és just de pensar en aquelles coses que són el nodriment de l'esperit.

Rovira i Virgili

El Llevat

Qui se'n recorda del pans menjats,
en la desfeta de les edats?
De l'amargura d'aquells pans tristos,
qui en fa memòria? Ningú els ha vistos,
ja són passats!

Prô va per l'aire, pols misteriosa,
com la relíquia de cada cosa;
se'ns fica a dintre, quan respirem;
i en eix pa nostre, quan el pastem,
també s'hi posa.

Al cor de dintre de la pastera
llevat s'hi guarda de la darrera;
de l'un a l'altre, com tradició,
els pans l'hereden eixa llavô
de la primera!

Encara ens parlen del primer pa;
fan de pregunta: qui el va llevar?
I d'on venia l'agre planter
que la farina pel cop primer
va fecundar?

També nosaltres serem passat;
nostres pans tristos ja els han comptat;
si aquestes cargues ens són feixugues,
un llevat pobre, cobert d'arrugues,
serà guardat.

Parem-hi compte, gent del present;
els nostres dies són un moment
entre el previndre i el pervingut;
en som l'anella, donant salut
o mal sement!

Qui sap encara lo que en vindrà;
d'aquestes ànsies, què en naixerà?
I si per últim, allí en el fons,
han de partir-lo els homes bons
un millor pa?

JOSEP PIJOAN

bé fan una rialleta de conill, tot volguent aparentar serenitat, tenen la faç pàl·lida, esgrogueïda... i també s'arrapen on poden. Com més va, més fort és el balandreig. Ningú no pot servir l'equilibri, i en la confusa promiscuïtat dels sexes, en el continu sacsejament agitat i caòtic, braços i mans s'aferren, s'estrenyen...

Aquest quadro no és, volgut lector, retallat de cap novel·la. No creguessis tampoc en una escena del recent naufragi del «Principessa Mafalda». Menys en un argument de pel·lícula dels asos Barrymore i Lon Chaney. D'aquesta breu narració colpidora, espaordidora, a ben segur que tu mateix—car lector poblenoní—n'ets sovint protagonista.

El nom del carrer on això passa per centèssima vegada al dia, t'és ben conegut: Igualtat. El lloc precís de l'escena: tramvia 41.

Si el senyor Foronda fos tan bon home que ens fes arranjar aquests riells desnivellats! —creiem. Si tanmateix fos tan bon home, fins li perdonariem les molèsties i el retard que ens ocasionaria als poblenovins durant—no pas la setmana que hom empraria màximament, en els treballs d'arranjament—sinó durant els quatre o cinc mesos que durarien *indubtablement* aquests mateixos treballs d'arranjament.—S. R. i R.

Un homenatge al mestre Arnau

LA crida feta en el número passat d'aquesta Revista per la Comissió iniciadora de l'homenatge al mestre poblenoví Eduard Arnau, s'ha vist esplèndidament corresposta. Amb tot i que hi havia la intenció d'anar publicant els noms dels deixebles i ex-deixebles que trametessin la llur tarja d'adhesió, ha calgut desistir del propòsit a causa de la grossa quantitat de targes rebudes.

Efectivament; passen de dues centes les signatures rebudes fins avui per a figurar al seu temps a l'àlbum-homenatge que, simultàniament amb altres actes i festivals, serà lliurat al laboriós pedagog Ultra d'aquesta important quantitat d'adhesions, cal consignar els espontanis oferiments fets per diversos alumnes i ex-alumnes per tal d'ajudar la Comissió en les seves tasques d'organització, entre ells especialment l'oferiment de l'alumne Pere Puig i Quintana, delegat dels deixebles de les actuals classes de nit.

Recordem que el dia 30 d'aquest mes fineix el termini d'admissió de targes d'adhesió dels alumnes i ex-alumnes de l'Acadèmia Arnau, les quals cal remetre-les a mà o per correu a la Redacció d'aquesta Revista, carrer de Lope de Vega, n.º 7 o bé a la «Impremta Saborit», carrer del Taulat n.º 54.

Al número vinent ja donarem compte de noves dades referents a la marxa de les tasques de la Comissió iniciadora.

Recordatori

A la memòria del meu amic Antoni Gol

Amb tu ja no és la vida, oh bon amic!
Descansa amb dolça pau de tes fatigues
qui no són poques, per ser des de ben xic
les que han minat ton ser com a formigues.
Mes no per això, la llum del teu esperit
a distingir-se a l'impuls d'una mirada;
és tan nostre tot quant has fet i has dit
que sempre fulgurarà, per ser sagrada.
Adéu, doncs, per sempre més, bongermà meu
d'idees, passions i malaurances;
que la tomba et sia flonja com la neu
ja que ens deixes el cor ple d'enyorances.

CLAUDI SUMALLA

La Premsa Catalana

En el servei públic de Premsa Catalana que la nostra Redacció té instal·lat a la Biblioteca Popular Catalana del Poble Nou (estatge de l'Agrupació Excursionista Júpter, Passeig del Triomf, 50), cal afegir-hi els nous periòdics que detallem a continuació, junt amb els quals ja són 42 els que figuren en l'esmentat Servei:

Diari de Mataró, de Mataró; *Avenç*, de Cornellà; *Sol Ixent*, de Cadaqués; *Butlletí de la Biblioteca*, de Badalona; *L'Eco de Sitges*, de Sitges, i *Revista de Sabadell*, de Sabadell.

—Es de remarcar el número extraordinari que la bella i interessant publicació *Gasetta de Vilafranca* va dedicar el mes passat a les vinyes i vi del Penedès.

T R I B U N A

Tots Sants.—Enguany hem volgut seguir la tradició i hem anat al cementiri. Es consuetud en aquests dies dedicar circumstancialment un pietós record a les cares persones perdudes. Hom pot passar tot l'any sense recordar-se'n i quedar bé portant-les-hi un ramell en aquesta diada.

Hem vist la nostra Rambla i els nostres tramvies curulls de dames endolades amb corones i sempre-vives. Creieu que ens ha colpit el seu estat combungit i malencònic. Dins del cementiri n'hem vist més d'una amb els ulls vermells, i quasi bé juràriem que eren llàgrimes de debò. No obstant, plenes d'una santa conformació ja pensaven amb el lenitiu dels panells i les castanyes...

Hem vist les nostres dametes amb un desusat encís de recolliment. Les petites gaselles de sempre havien pres un posadet tristoi i moix més o menys escaient—una pose, diríem, més o menys estudiada. Aquelles cares que sabíem autènticament rialleres, les hem vist d'una seriositat frapant. Es clar que de cua d'ull miraven el vestit de l'amigueta i que en veu baixa comentaven l'altra amiga que acabava d'escuar-se... No era pas cap pecat, tanmateix.

Hem vist el nostre ponderat jovent passejar-se amb aquella elegància pels camins sorrenys i macàbrics del cementiri. No sabien fer massa bé la comèdia del fingiment i hom veia tot seguit que amb el pretext dels morts feien els vius. Haurien seguit aquell pet de mosses tan ben plantades fins els mateixos domenys de Plutó. Suposaven, i ho suposaven amb raó, que si elles feien tanta patxoca no era pensant precisament amb els cadàvers...

Hem vist tot això i hem apretat a córrer.—P. M. P.

La missa de dotze.—La missa de dotze tan popular entre les misses i d'extraordinari lluïment els diumenges, és un motiu de goig i orgull per a molts catòlics.

Al marge d'idealitats i amb el respecte que mereixen raons i utopies, diré, però, una cosa sobre aquesta missa.

El lluïment només escau dins un cert ambient; escau, per exemple, en una reunió de gent la qual destina una hora determinada per a esbargir-se amb aquell encís tant d'artifici de les aromes de la toilette més o menys químiques i per a formular concursos d'estètica i d'extravagància, tot fent jugar noms de sastres i de modistes.

Però, creients o bé profans, ens sembla una mala interpretació de molta de gent, qualificada d'ortodoxa, l'ostentació fastuosa dins d'una església.

El recolliment, el misticisme del lloc, contrasta remarcablement amb la lluïssor. Es un contrast gens difícil d'analitzar; és la distància que separa un pensament d'un vestit de seda, una ànima d'unes sabates rosses.

Per això, quan oïm dels llavis d'un catòlic frases insulses com ara «la missa ha estat molt llúida», «un casori de luxe» i «una processó fastuosa», ens fan un mal efecte ben sensible i som a punt de creure que aquell infeliç confon una funció religiosa amb una funció teatral.—J. B. C.

Angoixes.—Tots cent o dos cents—puix que a dins som cent o dos cents,—ens veiem llançats d'ací d'allà violentament. La sort de tocar-nos uns amb els altres, materialment premsats fa que no anem de corcoll i que no rodolem per terra com una pilota fol·la. Les dones, amb els ulls fixos, mig aterrits, s'agafen amb els homes de més a prop. Aquests, si

I N S T A N T S

Ramon Calsina

No tots hem d'ésser de la pila; algun se'n salva. I aquesta vegada, com tantes d'altres l'esperit pulquèrrim, desinteressat i comprensiu de Joan Sacs ha fet sonar les campanes pel dilecte amic nostre Ramon Calsina. Els adjectius ponderadors del pintoràs Feliu Elies, ens posen un límit al que nosaltres podríem dir.

Però, en la íntima joia matinal que vàrem rebre al desplegar *La Publicitat*, tinc la immoestia de remarcar que des d'aquestes planes ja ens ocupàrem fa temps de la valor artística del nostre amic. Suara darrerament, poguérem admirar la seva darrera creació (encara que hi hagués col·laboració) en la cortina de l'Ateneu del Poble Nou.

Volem retreure que també en ocasió d'estrenar l'obra «Barris Baixos» del pare del nostre amic Espinosa, fou pintat un decorat nou per un amateur inquiet de la nostra colla, el qual l'any passat féu la seva entrada triomfal amb el ballet «Les Matelots» Ens referim a Pere Pruna. Els cartells del Liceu, deien: *Figurins i decorats de Pere Pruna*.

El nostre Ateneu deu vetllar per totes aquestes obres i d'altres que possiblement donen una nota distingidíssima, com les pintures murals de l'Obiols, que figuren a l'Escola. Aquests tresors artístics són d'una valor pujant, car a mida que ranciengen són més bones icom el bon vi, ens retornen els sentits.

II

Vull terminar aquest comentari per donar la valorització actual de la cortina de què havem parlat. Entre les modernes escoles que podríem dir precubistes, ha sorgit darrerament la que s'anomena sub-realista;

més ben dit, la forma abstracta però intencionada cap a una concepció decorativa. Aquell motiu central és frapant i, sense por a transcendentalismes pedants, dic que no hi altra realització moderna que pugui comparar-se amb aquesta.

L'autor de «L'Oda al Poble Nou», esperit comprensiu i avalador de concepcions avantguardistes, en va dir «poema de color». En Calsina, poc fet encara amb elogis, va estranyar-se i amb aquella ironia peculiar seva va dir-me:—Vols dir que val tant això? Per a mi és jugar!—

El pintar, per un temperament dotat com en Calsina, és jugar. Aquest bell joc de l'esperit cal que el continui i que ens faci sempre gustadors primicers de les seves obres, que si Déu vol i nosaltres anem fent en aquesta feina d'endressar les coses bones al lloc que les hi pertoca, ens plaurà ben aviat escriure la incorporació del nostre amic entre els millors pintors de la nostra terra.

XÈSPIR.

Vaig imprimir l'any 1907 un llibret de versos, El Cançoner, que va tenir una bona rebuda i encara se'n parla. Se'n van fer dos cents exemplars, es va vendre a sis rals, menys del que costava, se'n van cremar cinquanta a la llibreria Bagunyà, cinquanta vaig haver de regalar-los als parents i amics i els altres cent van bastar per a la demanda del públic. Se'm dirà que no som més de dos milions de catalans, però a Suècia, a Noruega o Dinamarca, no són gaires més que nosaltres, i de vegades fan edicions de quaranta mil exemplars d'una novel·la escandinava.—Josep Pijoan

AQUEST NÚMERO DE POBLE NOU HA ESTAT PASSAT PER LA CENSURA DEL GOVERN CIVIL

REGAL D'UN LLIBRE DE POESIES

"Concerts Blaus" en organitzar el cicle d'"Els Poetes i els Músics" es proposaren divulgar l'obra dels nostres més preclars poetes. Per això com a complement de cadascuna de les sessions celebrades, va editar un volum de poesies de cada autor, el qual és conservat cuidadosament per tots els assistents a les festes anteriors. En vista del gran interès amb què fou acollida pel públic aquesta innovació, s'han introduït diverses modificacions en els que s'editaran per a les sessions de "Els Poetes i els Músics" de la present temporada. Tots els llibres tindran el mateix format i la fotografia i autograf de l'autor. Respondrà a aquest nou tipus de llibre, que resulta molt esplèndit, el que serà lliurat gratuïtament en la important sessió Joan Maragall del diumenge que ve, a la tarda, al Palau de la Música Catalana, el qual es titularà: "Poesies de Joan Maragall".

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA DE MATARÓ

Creix amb gran impetuositat l'allistament de nous socis a l'Associació de Música de Mataró. Cada dia se n'inscriuen algunes dotzenes. Això sense saber-se encara el dia del concert inaugural, que probablement serà el 18 del que som. Està clar que sabent-se com se sap a qui ha estat confiat l'interès per allistar-se és ben comprensible, puix que el famós Quartet Calvet de París està conceptuat com una de les millors agrupacions de corda actuals. Entre els allistats hi ha un nombre considerable de dames i damiselles de la bona societat mataronina, la qual cosa permet assegurar un to de distinció elegància i refinament en les interessants festes musicals que la novella entitat prepara.

Sr. Director: Li preguem la publicació. 8 Novbre 1927.

FRANCESC COSTA A CAMPRODON

Francesco Costa, el nostre eminent violinista, juntament amb l'admirat pianista i compositor mestre Antoni Marqués, fou cridat per un grup d'amics i admiradors seus el passat diarts a Camprodon. El concert tingué lloc davant una nombrosíssima concurrència que omplia totalment la sala del teatre "Esbart Camprodoní", on s'efectuà. Figuraven en ella les més distingides famílies de la colònia i un bon nombre de camprodonins. També hi acudiren algunes famílies dels pobles immediats, especialment de Sant Joan de les Abadesses.

En el programa figuraven interessantíssimes obres de Corelli, Toldrà, Tartini, Bach, Marqués, Schubert, Pugnani, Pahisa, Falla, Rimsky-Korsakoff, Brahms i Mozart. No cal dir que En Costa aconseguí un altre dels seus grans èxits habituals. Tingué de reptir algunes d'aquestes obres i afegir-ne d'altres al programa. Fou també molt celebrada la cooperació del mestre Marqués i d'una manera especial la seva obra "Melodia" que figurava al programa, la qual fou acollida amb una gran ovació.

"CONCERTS BLAUS" - SESSIO MARAGALL

Una de les primeres sessions que "Concerts Blaus" té en preparació per a la vinent temporada de concerts serà la dedicada al preclari poeta Joan Maragall. Corresponrà a la sèrie "Els Poetes i els Músics" i tindrà lloc a principis d'Octubre, al Palau. Entre altres motius d'especial interès, un d'ells d'una novetat sense precedents, figura la cooperació del gloriós Orfeó Català, sota la direcció del seu il·lustre mestre Lluís Millet.

Sr. Director: Li preguem la publicació. 12 Setembre 1927.

JOSEP MARIA DE SAGARRA RECITARÀ JOAN MARAGALL

Josep Maria de Sagarra, el poeta sensitiu per excel·lència, ha estat sol·licitat per "Concerts Blaus" per a interpretar les poesies de Joan Maragall que ocuparan la part central de la sessió del diumenge dia 13 al Palau de la Música Catalana.

Cal reconèixer que la elecció no podia ésser més encertada. Josep M. de Sagarra és d'entre els joves poetes catalans el que d'una manera més intensa i personal ha creat bona part de la seva obra dintre l'ambient maragallià. Ja des de les seves primeres obres, des de "Dijous Sant" o "L'hereu Riera", fou considerat eminent continuador de les grans creacions de l'autor de "La vaca cega", naturalment, a través d'una personalitat ben pròpia i a vegades, ja no cal dir-ho, ben allunyada de Maragall.

A més, Josep M. de Sagarra és un excel·lent recitador. Interpreta, millor dit, viu, aquelles poesies que recita, exaltant la melodia de les paraules, destacant-ne el ritme i matitzant amb ànima de poeta à l'oposar de cada poesia.

El despatx de localitats per la "Sessió Joan Maragall, començarà el dilluns al lloc de costum (Portal de l'Àngel 1 i 3), admetent-se ja en carrecs des d'ara sense recarreg.

Sr. Director: Li preguem
la publicació. 2 Novbre. 1927.

EL MESTRE VICENS M^a DE GIBERT I LA SESSIÓ MARAGALL

En determinar el programa de la sessió Maragall del diumenge que ve, "Concert Blaus" varen considerar com un deute d'honor la inclusió en ell de "Pirinenques", cicle de cançons del mestre Vicens M^a. de Gibert. - No es tracta d'una obra recent, molt al contrari. N'hi ha prou amb dir que fou premiada en la IV Festa de la Música Catalana, corresponent al any 1907, per un Jurat compost pels Mestres Nicolau, Granados, Mas i Serracant, Millet i Fujol. Aquest, que actuava de Secretari, va dir en la Memoria llegida en aquesta festa, referent a Pirinenques: "Es d'una bellesa severa, poètica, com la lletra d'En Maragall, que l'inspirà, i de factura ben moderna. Són melodies, o millor dit, petits poemes d'una musicalitat sincera, que no se sacrifica al brill de la veu ni es deixa portar per l'entrenament melòdic, sacrificant el text. Al contrari, el segueix mot a mot, el subratlla, l'estreny, i veu i instrument formen un lligam estret com cos i anima".

Serà per molts una verdadera revelació el coneixement d'aquestes petites joies del nostre "lieder", i "Concerts Blaus" es senten molt honrats d'haver tingut ocasió, una ocasió certament solenne, de treure-les d'un oblit tan injust com inexplicable.

TOURNEE DEL QUARTET CALVET DE PARIS

Ha quedat definitivament fixat el nombre de concerts de què constarà la tan esperada tournée catalana dels ~~quatre~~ admirables artistes que componen aquesta agrupació de corda considerada com un dels millors quartets actuals. Els concerts seran en numero de vuit i tindran lloc entre els dies 17 i 26 del mes que som en les principals entitats de concerts de casa nostra.

Sr. Director: Li preguem la publicació. 9 Novebre. 1927.

TRIBUT DE L' ORFEO CATALÀ A JOAN MARAGALL

El gloriós Orfeo Català ha volgut cooperar a la sessió en honor de Joan Maragall organitzada per al diumenge vinent a la tarda al Palau de la Música Catalana per "Concerts Blaus", amb una extraordinària audició del seu vibrant "Cant de la senyera", escrit per Joan Maragall com a cançó essencial de l'Orfeo Català. - No cal dir que l'execució d'aquesta obra serà dirigida per l'autor de la música, que és, com sap tothom, l'il·lustre mestre Lluís Millet.

MAXIM DE RYSIKOFF A GIRONA

Ha quedat definitivament fixada la data del concert inaugural de la prestigiosa Associació de Música de Girona. Aquest concert que, com tots els que organitza aquesta prestigiosa entitat, assolirà una gran importància i més brillantor encara que la de les altres festes, per tractar-se del concert inaugural, ha estat confiat al gran bariton rus Màxim de Rysikoff, en col·laboració de l'intel·ligent pianista català Alexandre Vilalta. Ambdós artistes han combinat un programa de fortíssim interès. El concert és esperat amb viva expectació.

La segona sessió de l'esmentada entitat tindrà lloc dintre de poc, confiada al famós Quartet Calvet, de París.

TOURNÉE DEL QUARTET CALVET

Unicament vuit entitats musicals han pogut ésser incloses en la que esdevindrà memorable tournée del famosíssim Quartet Calvet de París. Malgrat les intenses gestions realitzades no s'ha pogut aconseguir una nova ampliació d'aquesta important tournée. Aquestes entitats són les associacions de Música de Figueres, Mataró, Girona, Sant Feliu de Guixols, Sabadell, Reus, Valls i Tarragona.

CONCERTS BLAUS

Estan ultimant-se els preparatius per a la inauguració den el present curs de les activitats de Concerts Blaus., que ha de tenir lloc demà diumenge a la tarda al Palau.

L'assaig realitzat del conjunt de la sessió ha produït el millor efecte en quants l'han presenciat. L'obra poètica de Joan Maragall, a través de la interpretació de Josep Me de Sagarra y de les composicions musicals que cantarà Mercè Plantada, arribarà a l'ànima del nostre públic amb la força de les creacions eternes. I aquesta audició solemnis-sima, quasi ritual, del Cant de la Senyera pel nostre Orfeó Català amb el mestre Millet al davant, serà el moment definitiu d'aquesta tarda de música i poesia, i també d'emoció.

Er. Director: Li preguem
la publicació. 11 Novbre 1927.

NOVA ASSOCIACIÓ DE MÚSICA

La Comissió organitzadora de l' "Associació de Música" de Mataró està treballant activament en la confecció dels Estatuts que han de regir la vida de la novella entitat, per tal de presentar-los ~~mmmm~~ ben aviat al Govern Civil i poder donar per constituïda aquesta altra Associació de Música que és esperada amb veritable desig pel gran nombre de filharmònics de Mataró i per totes les altres associacions de Catalunya, que volen rebre-la amb els braços oberts.

Probablement el concert inaugural tindrà lloc dintre aquest mateix mes, si les gestions empreses per confiar-lo a una institució de primer ordre i de grans prestígi, donen, com cal suposar, resultat satisfactori.

També es fan gestions per les altres manifestacions artístiques que es projecten celebrar durant la resta del curs, entre les quals n'hi ha de tanta transcendència com les confiades als eminents artistes i agrupacions següents: Antoni Sala, Quintet Instrumental de París, Mercè Plantada, Quartet Zimmer de Brussel·les, Trio de Barcelona i Orquestra Pau Casals.

UN CARTELL ARTÍSTIC PER A LA SESSIÓ JOAN MARAGALL

Està repartint-se a les botigues més importants de la nostra ciutat un bell cartell anunciant la sessió Joan Maragall organitzada per "Concerts Blaus". Dona calitat a aquest cartell un retrat de Maragall gravat al boix, per Enric E. Ricart.

Les botigues que no el rebin i vulguin honorar-se exhibint-lo, poden sol·licitar-lo, per mitjà d'una tarja, a la Unió Musical Espanola, Portal de l'Àngel 1 i 3.

QUARTET CALVET DE PARÍS

Fruit de les laborioses i intenses gestions empreses des de molt de temps per aconseguir l'ampliació de la tournée catalana del famós Quartet Calvet de París, per tal de complaure els desitjos d'algunes entitats musicals, serà l'anticipació de la vinguda d'aquests eminents artistes a casa nostra. Així podrà ésser una mica augmentat el nombre de concerts, encara que els nombrosos compromisos adquirits pels sol·licitats artistes no permetin destinar, com fora llur desig, un major nombre de dates a l'ampliació d'aquesta esperada tournée.

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA DE GIRONA

L'interés que l'anunci del concert inaugural de l'Associació de Música de Girona ha despertat entre els socis d'aquella important entitat de concerts ha augmentat encara en saber-se l'enorme exit assolit a l'Associació de Música de Sabadell pels notables artistes als quals està confiada aquesta esperada sessió, els quals com és sabut, són el gran baríton rus Maxim de Rysikoff i l'excel·lent pianista català Alexandre Vilalta.

Sr. Director: Li preguem la publicació. 4 Novembre 27.

LA PRIMERA SESSIÓ DE CONCERTS BLAUS

El segon diumenge de Novembre a la tarda, reprendran les seves tasques "Concerts Blaus".

Y Tothom recorda l'interés, la novetat i la sensació d'optimisme i joventut que donaren "Concerts Blaus" en la primera etapa. Totjust iniciada la seva actuació, desseguida captivaren l'interés de tot el nostre públic, i el nom "Concerts Blaus" fou tan aviat popular que constitueix un dels casos de més ràpida divulgació d'un nom, entre nosaltres.

Això vol dir que damunt de "Concerts Blaus" hi pesa ja ara una responsabilitat, perquè per mantenir la seva fama han de superar els seus mèrits. I això és precisament el que es proposen de fer. De moment, la sessió inaugural, primera del cicle "Els Poetes i els Músics" podrà calificar-se d'extraordinària. Estarà dedicada a Joan Maragall i, per consegüent, totes les cançons que se'han cantades i totes les poesies que seran recitades correspondran al tresor poètic que ens deixà l'autor de "La vaca cega", amb un solemne epíleg: La interpretació del "Cant de la penyera" per l'Orfeó Català sota la direcció del seu il·lustre mestre Lluís Millet, co-autor amb Joan Maragall d'aquella tant/vibrant composició.

MAXIM DE RYSIKOFF

Integren el magnífic programa del concert inaugural de l'Associació de Música de Sabadell, conformat com és sabut al il·lustre baríton rus Màxim de Rysikoff en col·laboració del notable pianista català Alexandre Vilalta, una interessantíssima selecció de cançons originals d'autors italians, francesos, russos, catalans i castellans, interpretades en llur propi idioma; a més a més d'un enfilall de cançons populars russes, que omplenen tota la tercera part del programa.

La part central d'aquest programa va a càrrec de Vilalta, el qual es donarà a conèixer del públic sabadellenc, que tant l'ha aplaudit com a perfecte acompanyant, en un altre interessant aspecte de la seva personalitat d'artista, interpretant com a solista una col·lecció d'obres pianístiques d'autors catalans (Pujol, Millet i Pahissa), ultra una forta obra de Liszt. Entre les obres catalanes que tocarà Vilalta cal consignar el cicle "Catalanesques" del Mestre Millet, que tan gran triomf aconseguí en el darrer concert de l'Orquestra Pau Casals.

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA DE MATARO

Van engroixint-se cada dia les llistes d'adscrits a la nova entitat musical matoronina que, amb el títol d'"Associació de Música" està a punt de crear-se per inaugurar les seves tasques artístiques dintre el vinent mes de Novembre.

Entre els nombrosos socis amb què ja compta la nova Associació, cal consignar un bon nombre de dames i damiselles de la bona societat matoronina, desitjoses, com tota ànima femenina, de col·laborar amb llur entusiasme a la possibilitat de les selectes vetllades que la benemèrita entitat es proposa de dur a terme amb la crida dels més grans artistes i agrupacions de Catalunya i de l'estranger.

Sr. Director: Li preguem
la publicació. 26 Octubre 1927.

LA SESSIÓ JOAN MARAGALL DEL DIUMENGE QUE VE

En el tribut d'honor al gran poeta Joan Maragall que representa la sessió d'"Els Poetes i els Músics" que "Concerts Blaus" organitzen per al vinent diumenge a la tarda al Palau de la Música Catalana, s'hi han reunit un nombre tal de motius d'interès, que no es d'estranyar que el públic in vadeixi l'espaiosa sala, com ho fa proveure el nombre d'encarrecs rebuts i abans de començar-se el despatx de localitats.

Un d'aquests motius és la qualitat i quantitat d'elements a càrrec dels quals correrà el desenrotllament del programa, ja de per si d'extraordinària importància. Aquests interprets són Merceè Plantada, sopran; Vicenç M. de Gibert, piano; Pere Mallribera, piano; Josep M. de Sagarra, el que recitarà una selecció de poemes de Maragall, i el nostre gloriós Trio Català dirigit pel seu il·lustre mestre Lluís Millet.

PAU CASALS A VILAFRANCA

Aquesta nit tindrà lloc a l'Associació de Música de Vilafranca un esdeveniment memorable: el concert inaugural d'aquesta entitat, a càrrec del nostre il·lustre violoncel·lista Pau Casals. Aquesta sessió, com és natural, ha desvetllat una vivíssima expectació, no solament entre els socis de l'entitat que Casals ha volgut honorar amb el seu art excel·lent, sinó entre tots els aficionats de la comarca. Són en gran nombre els que s'han allistat com a socis de l'entitat vilafraquina per poder assistir a aquest concert i als altres, també molt interessants que prepara per a la resta del present curs.

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA DE MATARÓ

Havent pogut aconseguir la Comissió organitzadora de Mataró la novella Associació de Música de Mataró, després de molt intenses i complicades gestions, que pogués ésser inclòsa aquesta nova entitat a la llista de poblacions que visitaran els admirables artistes que constitueixen el famós Quartet Calvet en la seva esperada tournée catalana, la referida Comissió ha determinat obrir el curs amb aquest concert, que constituirà per la seva brillantor i magnificència una efemèride gloriosa per la ciutat de Mataró.

Encara no es pot assenyalar la data d'aquesta magna festa interessantíssima, a causa d'haver de prosseguir les gestions amb les entitats germanes que tenen contractats també els reputadíssims artistes francesos, però és gairebé segur que aquest concert podrà tenir lloc abans del dia 20 del que som.

TRIO DE BARCELONA

Després de l'esclatant triomf aconseguit pels il·lustres artistes barcelonès que integren aquesta famosa agrupació de enanteix el nom i la glòria de la nostra capital, el Trio de Barcelona celebrarà altres dos interessants concerts a Granollers i Barcelona. El primer, tindrà lloc el dia 13, i el segon, que s'efectuarà a la Sala Mozart a profit de la Residència d'Estudiants de Catalunya, ha estat assenyalat per al dia 23 del que som, a les set de la tarda.

JOAN MANÉN

El gran violinista català Joan Manén, tan estimat i aplaudit en els nostres concerts i també tan enyorat, tornarà engany a Catalunya, per recórrer les principals entitats de concerts de casa nostra. Aquesta tournée ha despertat un viu interès i és esperada amb veritable entusiasme.

CONCERTS BLAUS

V sessió del cicle

"ELS POETES I ELS MÚSICS"

Joan Maragall

Col·laboradors

Mercè Plantada, sopran

Vicents M.ª de Gibert, piano

Pere Vallríbera, piano

Josep M.ª de Sagarra, lector

ORFEÓ CATALÀ

dirigit per l'eminent mestre

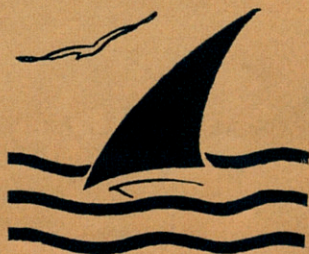
Lluís Millet

Diumenge, 13 de Novembre de 1927

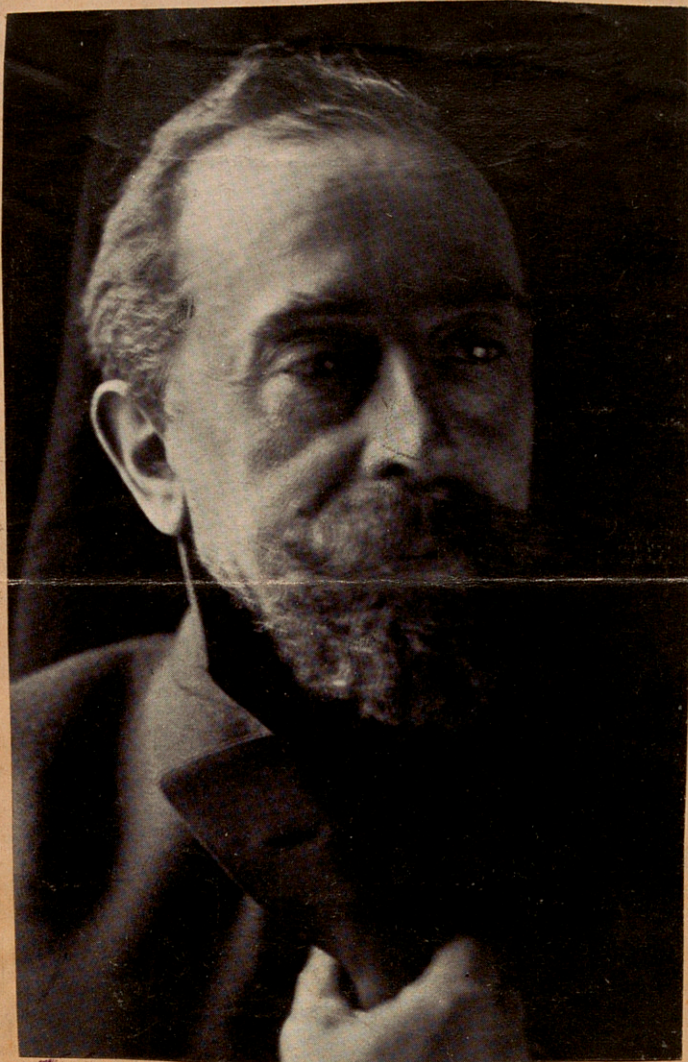
a les 5 de la tarda

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

El despatx de localitats comensarà el dia 7 de Novembre a l'Unió Musical Espanyola, Portal de l'Àngel, 1 i 3, però ja des d'ara s'admeten encàrrecs al mateix lloc, de 3 a 7 de la tarda.

7 1/2 x 10 ~~10~~

Cl. Arxius May

Joan Margall

ILUSTRACIÓ CATALANA

Revista setmanal il·lustrada

Compta més de deu anys de vida y surt cada diumenge.

Dedica ses planes preferentment a tot lo de la nostra terra, no havent-hi un sol fet important que no hi surti consignat gràficament; reproduheix sos monuments antichs y moderns y les obres principals de sos artistes; té la col·laboració dels primers escriptors catalans; reparteix interessants folletins que formen uns quants volums cad'any; publica cada últim diumenge de mes el número FEMINAL destinat especialment a la dona; y fa altres números extraordinaris sempre qu'ho reclama algun acontexement.

Es una ILUSTRACIÓ que tota casa catalana ha de tenir.

Preu de subscripció: 30 pessetes l'any.

Demandar prospectes y números de mostra: *Mallorca, 287 - Barcelona.*

Publicacions de la ILUSTRACIÓ CATALANA

	Ptes.		Ptes.
<i>Anglada. Vidal. Cornet. Barcelona vella</i>	5	<i>Oller. Memòries d'un nihilista.</i>	1'50
<i>Arnengol. Redempció</i>	1	<i>Pilar Prim.</i>	5
<i>Bosch. L'hereu Subirà.</i>	3	<i>El pa d'altri.</i>	1'50
<i>Busquets. Plantalamor.</i>	2	<i>Pagès. Poesies.</i>	5
<i>Capdevila. Balada de les VII germanes.</i>	1	<i>Penya. Poesies.</i>	4
<i>Careta. Cor y sanch.</i>	3	<i>Picó. La filla del segador.</i>	1'50
<i>Les conseqüències.</i>	3	<i>Pons. En Mitja-galta.</i>	1'50
<i>Narracions estranyes.</i>	3	<i>Rahola. L'Oasis.</i>	2
<i>Català. Llibre blanc.</i>	2'50	<i>Reventós. Flors y plors.</i>	1'50
<i>Collell. La gent del any vuyt.</i>	2	<i>Riera. Escenes de ciutat.</i>	3
<i>Costa. Horacianes.</i>	2	<i>Gent de mar.</i>	2
<i>Visions de Palestina.</i>	2	<i>Llibre de sonets.</i>	1'50
<i>Farnés. Paremiologia catalana, I.</i>	4	<i>Roger. La Ratxada.</i>	2
<i>Folch. L'ànima en cami.</i>	2	<i>Vida triomfant.</i>	2
<i>Fortuny. Daltaibaix.</i>	2	<i>Ruyra. El país del Pler.</i>	3
<i>Petites filosofies.</i>	1'50	<i>Sala. Faules.</i>	1
<i>Gent coneguda.</i>	1'50	<i>Serafi. Cançons.</i>	1
<i>Fuentes. Ilusions.</i>	1'50	<i>Surinach. Petites proses.</i>	2
<i>Genís. La Reyneta del Cadí.</i>	2	<i>Toda. La poesia catalana a Sardenya.</i>	1'50
<i>Noveles vigitanes.</i>	3	<i>Recorts catalans de Sardenya.</i>	1'50
<i>Junyent. Ròda'l món y torna al Born.</i>	15	<i>Ubach. Mala herba.</i>	2
<i>Lleó XIII. Poesies.</i>	2	<i>Verdaguer. L'Atlàntida.</i>	20
<i>Massanès. Poesies.</i>	2	<i>Vidal. La familia del mas dels salzers.</i>	2
<i>Milà y Fontanals. Poesies.</i>	1	<i>Vilanova. Del meu tros.</i>	3
<i>Monserdà. La Quiteria.</i>	2	<i>Quadros populars.</i>	3
<i>Poesies.</i>	2	<i>Entre familia.</i>	3
<i>Morató. Els habitants de la lluna.</i>	2	<i>Escenes barcelonines.</i>	3
<i>Morera. Hores lluminoses.</i>	2	<i>Monòlechs y quadros.</i>	3
<i>Nadal. La Nonada.</i>	5	<i>Pobrets y alegrets.</i>	3
<i>Lo beneyt y la porqueyrola.</i>	2	<i>Gent de casa.</i>	3
<i>Qüestió de nom.</i>	1'50	<i>Plorant y rient.</i>	3
<i>Navarro. Cançons perdudes.</i>	2	<i>Noveles.</i>	3
<i>Oliver. Llegendes de Jaume'l Navegant.</i>	1	<i>Ultims quadros.</i>	3
<i>Maragall periodista.</i>	3'50	<i>Teatre I.</i>	3
<i>Oller y Rabassa. La Rosella.</i>	2	<i>Teatre II.</i>	3

Per demandes de catàlechs, d'obres ò de sùscripcions, dirigir-se a la Administració de la **Il·lustració Catalana**: *Mallorca, 287 - Barcelona.*

Lectura Popular
Biblioteca d'autors catalans

surt cada dijous

NÚM. I

10 cèntims

JOAN MARAGALL

POESIES

ILUSTRACIÓ CATALANA
Administració: *Mallorca 287 - Barcelona*

LECTURA POPULAR

BIBLIOTECA D'AUTORS CATALANS

Cada dijous—10 cèntims

La bona literatura catalana havia quedat tancada en els llibres que, per son preu, el poble no podia comprar. Y, naturalment, el nostre poble no podia fer-se seva la nostra literatura.

L'obra literaria no ha de ser patrimoni d'uns quants, ha de ser de tothom; y si no arriba a tothom, no compleix el seu fi.

El poble que no té una literatura propia ò no se la fa seva, no es un poble sencer.

Aquesta Biblioteca ve a esmenar la falta, posant setmanalment en mans del poble, per 10 cèntims no més, tots los autors més celebrats del nostre Renaxement, tots, sense distinció de cap mena. Axis anirà conexentlos y estimantlos, y axis estimarà cada dia més la seva llengua.

Que'ls bons catalans responguin al nostre sacrifici, que'ns ajudin a propagar aquesta Biblioteca, y logrerem entre tots l'objecte que'ns proposem.

Quaderns publicats

1 JOAN MARAGALL — *Poesies*.

Lo quadern vinent serà

2 ANGEL GUIMERÀ — *La festa del blat*. Drama.

GUSTAU GILI, Editor, c. Universitat, 45—Barcelona

Acontexement literari

Edició d'homenatge

OBRES COMPLETES

d'en

JOAN MARAGALL

¡11 volums! ¡més de 3.400 planes!

SÈRIE CATALANA

Poesies

Vol. I.—Poesies.—Visions y Cants.—El Comte Arnau.—Haidé.—Disperses.—Enlla.—Seqüències.

Vol. II.—Nausica.—Cants Homèrichs.—Olímpica I de Pindar.—Ton y Guida.—Fragments del «Enrich d'Offerdingen».—Fragments de «Axí parlà Zarathustra».—Altres traduccions.—Poesies originals, disperses y inèdites.—Fragments autògrafs.

Traduccions de Goethe

Ifigenia a Taurida.—Eridon y Amina.—La Marguerideta.—De «Les Disperses».—Pensaments d'en Goethe.—Fragments del *Faust*.

Escrits en Prosa

Vol. I.—Notes autobiogràfiques.—Escrits diversos.—Pròlechs.

Vol. II.—Elogis.—Discursos.—Necrologies.

SÈRIE CASTELLANA

Artículos

Vol. I. 1892 a 1895.—Vol. II. 1895 a 1899.—Vol. III. 1899 a 1902.—Vol. IV. 1902 a 1906.—Vol. V. 1906 a 1911.

Elogios

Preliminar.—Del Amor.—De la Palabra.—De la Poesía.—Del Pueblo.—Del Teatro.—De la Danza.—Del Vivir.—De la Gracia.—De una tarde de Agosto.

Condicions de venda:

Edició de paper de fil. Consta de 100 exemplars numerats de 22 $\frac{1}{2}$ x 15 $\frac{1}{2}$ cms. en rústega pessetes 100.

Edició Popular en bon paper verjurat de 20 x 13 cms. En rústega ptes. 40. En tela anglesa ptes. 50.

De l'EDICIÓ POPULAR podran adquirirsen volums agrupats per sèries, com segueix:

				Rústega	Tela
Artículos	(castellans)	5 volums	ptes.	20	25
Elogios	(»)	1 »	»	2	3
Poesies		2 »	»	8	10
Traduccions de Goethe		1 »	»	4	5
Escrits en Prosa		2 »	»	8	10

Sols desitjo per ma gloria
que, en havent qui l'oda sab,
al instant en jo moria
me la digui de memoria
mot per mot, de cap a cap.

Me la digui a cau d'orella,
esbrinantme, fil per fil,
de la ignota maravella
de la vida, qu'es tan bella,
el text ferm y subtil.

Y's farà llavors visible,
al poeta extasiat;
aquest tornaveu que'l fibla
de quelcom que inemudible
refila en la eternitat.

ENVIANT FLORS

Veig flors, y penso en tu. Faré portarles
a tu pel dols camí de cada dia;
qu'omplin d'aromes devant meu la via;
després a vora teu vindré a olorarles.

Grat ens serà tenirles devant nostre,
a l'hora de parlar del amor meu:
vers el gerro florit baxaré'l rostre,
tot alsant els meus ulls al somris teu.

Tu triaràs una poncella encesa,
al damunt del teu pit la clavaràs,
y, ab moviment de cignia bellesa,
arquejant el teu coll la oloraràs.

Al sentir l'alé tebi ab que la mulles,
al frech constant del teu bell rostre ardent,

Germans qu'en la platja plorant espereu,
plorèu, plorèu!

De tants com ne manquen duem la memoria
de lo que sofriren,—de lo qu'hem sofert,
de la trista lluyta sense fè ni gloria
d'un poble que's pert.

Germans qu'en la platja plorant espereu,
plorèu, plorèu!

Diguèunos si encara la Patria es prou forta
per ohir les gestes—que li hem de contar;
diguèunos, diguèunos si es viva ò si es morta
la llengua ab que l'haurèm de fer plorar.

Si encara es ben viu el recort d'altres gestes,
si encara les serres que'ns han d'enfortí'
s'axequen serenes damunt les tempestes
y bramen llurs boscos al vent ponenti,
germans qu'en la platja plorant espereu,
no plorèu: rièu, cantèu!

EN UNA CASA NOVA

Alsant estes parets heu pres entre sos cayres
lo qu'era abans de tots: l'espai, l'ambient, la llum:
may més lliure un aucell travessarà aquests ayres,
ni una llar errabonda hi axecarà'l seu fum.

Ja es teu, amo, axò. Sía! Y per molts anys la esposa
hi regni coronada del riure d'un infant,
y's tanqui aquesta porta dexant la pau inclosa,
y s'obri com uns brassos als tristos que hi vindrán.

Y vosaltres, fillada, teniu ja un niu ben vostre.
Si aneu pel món un dia, sabréu lo qu'axò val:
recordarèu el batre la pluja en aquest sostre
y com es dolsa l'ombra del porxo paternal.

EXCELSIOR

Vigila, esperit, vigila,
no perdis may el teu nort,
no't dexis du'a la tranquila
aygua mansa de cap port.

Gira, gira'ls ulls enlayre,
no miris les platges ruins,
dóna'l front a n'el gran ayre,
sempre, sempre mar endins.

Sempre ab les veles sospeses
del cel al mar transparent,
sempre entorn aygues exteses
que's moguin eternament.

Fuigne de la terra immoble,
fúig dels horitzons mesquins:
sempre al mar, al gran mar noble;
sempre, sempre mar endins.

Fòra terres, fòra platja,
oblidat de tot regrés:
no s'acaba'l teu viatge,
no s'acabarà may més.

Lectura Popular

JOAN MARAGALL

En Joan Maragall y Gorina nasqué a Barcelona'l dia 10 d'Octubre de 1860. Y nasqué, com ell mateix ha dit, a la vida fàcil, mercè al benestar dels seus pares que l'eximi dels ordinaris mals de cap de guanyar el pa de cada dia. Es indubtable qu'aquexa circumstancia entra per molt en la explicació del seu caràcter y d'algunes de les coses que li donaren notorietat en sa vida d'home y de poeta.

Però, fins podent marxar pel camí ample de la vida, no fou matiner en l'ensar son nom al públich. Una especie d'exercicis de traducció del alemany, trets del fons literari de Goethe y publicats en la Il·lustració Catalana, en els quals dominava notoriament l'home intel·lectual sobre l'artista, nos revelaren aquell nom cap als finals de la penúltima dècada de la prop-pasada centuria; mes el gran públich continuà ignorantlo fins als Jochs Florals de 1894, en que en Maragall fou proclamat guanyador de la Englantina d'or ab sa poesia La Sardana, engrescadora del públich, però demodée pel mateix autor, que havia ja publicat La Vaca cega, considerada com més conforme a son criteri poètic. En Maragall, recordant en Cabanyes, sostenia ja en la teoria y la pràctica

ha covat en ma sanch com una pira,
 qu'avuy s'alsa brillant y incendiada,
 y el vent d'amor cap a ponent la tira.
 Allí la casa nuviàl espera
 al espòs que captiva hi du la esposa.
 Captiva sols d'amor... reyna qu'impera,
 al posarhi les mans, en cada cosa;
 y reyna del sentit del home encara.
 Mes, no encongím l'amor: càmpi y rumbègi,
 y a quants m'han estimat ara y ans d'ara
 al meu entorn, al teu entorn els vegi.
 No sols d'amor han bategat mos polsos:
 altres afanys han governat ma vida,
 y'm seràn tos esguarts als ulls més dolsos
 si'ls tinch oberts a una claror sens mida...
 Mes, en tant, tu descansa, refiada,
 sobre'ls genolls del teu marit, qu'espia
 en el tom de ta cara esbarrellada
 la inquietut del infant que s'anuncia.

CONJUGAL

La flor de l'abrassada ja ha granat
 y ets com el cep que du la dolsa carga:
 tota tu t'has extès y reposat,
 com plè de pàmpols el sarment s'allarga.

Com en una visió misteriosa
 ta mirada sovint fixa s'extàsia:
 la teva mitja rialla es magestuosa
 y en la boca't floreix plena de gracia.

En el teu sí fecon èquè pot haverhi
 que't llenxa una llum viva pel semblant?...
 Els dies son comptats del gran misteri.
 Oh dòna, dóm el fill qu'estimo tant!

bevent l'ayre y la llum ab copa colossal
 que may travessa'l sol ni la pot moure'l vent.
 Immòvil beu els ayres ab una remó'igual
 a aquella qu'en la platja ressona eternalment,
 y llenxa una gran ombra en l'hora mitxdial
 posant fredó'y tenebra al cor del dia ardent.
 Jo, a l'hora de la sesta, m'hi solch axoplugar
 de la mortal carícia del sol rohent d'estiu,
 y veig arràn de terra la calda tremolar
 entorn; y a sobre sento milers d'aucells; y enllà
 la mar, que brilla y riu.

V

Allà en les llunyanies de la mar
 s'axecava la lluna solitaria.
 Un himne sense mots, acompassat,
 li contaven les ones en la platja.
 El cel, tot llis y tot descolorit,
 s'escoltava'l cantar de les onades;
 y la terra, enfosquintse a poch a poch,
 sense veu, sense vent y sense gales,
 semblava submergir-se en el no-rès,
 devant del cel y'l mar il·luminantse
 al bes de la lluna, a cada instant més clar,
 y a la remor crexent de les onades.

VI

Comensa la tardor damunt dels camps.
 Al pas dels caminants, s'alsen grans vols d'aucells
 en l'ayre núvol y ab tristor...
 Els pàmpols se fan vells:
 sols als pins es eterna la verdor.

Hont son els barcos?—Hont son els fills?
 Pregúntaho al Ponent y a l'ona brava:
 tot ho perderes,—no tens ningú.
 Espanya, Espanya,—retórna en tu,
 arrénca'l plor de mare!

Sàlvat, oh! sàlvat—de tant de mal;
 que'l plo't torni feconda, alegre y viva;
 pensa en la vida—que tens entorn:
 axéca'l front,
 somriu als set colors que hi hà en els núvols.

Hont ets, Espanya?—No't veig enlloch.
 No sents la meua veu atronadora?
 No entens aquesta llengua—que't parla entre perills?
 Has desaprès d'entendre a n'els teus fills?
 Adeu, Espanya!

CANT DEL RETORN—1899

Tornem de batalles,—venim de la guerra,
 y ni portem armes, pendons ni clarins;
 vensuts en la mar y vensuts en la terra,
 som una desferra.
 Duem per estela taurons y dufins.
 Germans qu'en la platja plorant espereu,
 plorèu, plorèu!

Pel mar se us avansa—la host macilenta
 que branda ab el brant de la nau que la du.
 Adeu, oh tu, Amèrica, terra furienta!
 Som dèbils per tu.

Germans qu'en la platja plorant espereu,
 plorèu, plorèu!

Venim tots de cara—al vent de la costa,
 encara que'ns mati per fret y per fort,
 encara que restin en sense resposta
 més d'un crit de mare quan entrem al port.

la rosa adreçarà totes ses fulles
 y's badarà desesperament.

Y encara'm mitxriuràs; mes quan me veges
 de tu a la flor, mentres jugueu axis,
 moure l'esguart guspirejant d'enveges,
 fugirà en sèch ton confiat somris.

FESTEIG

Sota les estrelles, d'espàtles al mar,
 una galta humida, fresca de serena,
 una galta suau y plena
 es ben dolsa de besar.

Entre dos silencis, bes silenciós,
 còm vares dexarnos tremolant tots dos
 dins la nit quieta, ab dexos ardents
 de la mitxdia y dels terrals vents.

El reberès silenciosa.
 Mos llavis, dolsos encar,
 te van preguntà'una cosa
 y tu no'm vas contestar.

¿Què vaig preguntarte?... Sols recordo'l bes
 y que se sentia la plena mar alta.
 Tu, tota cayguda, semblaves malalta...
 Oh, no hi tornaré may més.

Prò la flonja galta ruxada ab serena,
 sota de ma boca, d'espàtles al mar;
 prò la xafogosa nit d'Agost serena,
 ay! còm la podré oblidar?

NUVIAL

Resplandenta, sencera, arrodonida,
s'alsa per sobre'l mar la lluna plena:
així sento pujar la meua vida,
astre sense minvant en nit serena.
Dels brassos dels amichs als de l'aymada,
un moment vaig sentir la esgarrifosa
gran buydor del espay...

Sota l'arcada
del temple ressonanta y tenèbrosa,
devant del nostre *si* l'altar floria,
revestintse de llum y d'alegria.
Però una gran tristó', a la esposa honesta,
al espòs pensatiu, els inundava:
que derrera d'aquell altar en festa
quelcom, cantant, fugia y s'allunyava.

Jo me la vaig endú'en la nit confosa,
del enclòs maternal com presonera,
y ella girava'l cap tota plorosa,
fins a serne ben lluny, sempre enderrera.
Anarem per la nit. Fou agonia
d'una vida, y d'una altra fou naxensa....
Després se'ns va aclarir vermell el dia
per les severes planes de Provença.
Llavors la vida nova ben resolta,
de fit a fit els ulls, les testes altes,
ens vam mirar per la primera volta...
y no hi hagué vergonya en nostres galtes.
—Y ara, vers sol-ixent. La Italia'ns rebí,
hostes devots,—vam dir. Y, de passada,
inquiets travessarem l'hivern tebi,
sobredaurat de Nissa aviciada.
Un moment va cobrir Gènova ayrosa
ab són llampant mantell nostres delícies;
reberem de la plana maresmosa

Mes ell, la cara adusta y ja fatal,
girada envers la posta,
marxà no fent cabal
de les mans que's movien enlayre
en và, sense resposta.

ODA A ESPANYA—1898—

Escólta, Espanya,—la veu d'un fill
que't parla en llengua—no castellana;
parlo en la llengua—que m'ha donat
la terra aspra:
en'questa llengua—pochs t'han parlat,
en l'altra, massa.

T'han parlat massa—dels saguntins
y dels qui per la patria moren:
les teves glories—y'ls teus recorts,
recorts y glories—no més de morts:
has viscut trista.

Jo vuy parlarte—molt altrament.
Per què vessar la sanch inútil?
Dins de les venes—vida es la sanch,
vida pels d'ara—y pels que vindrán:
vessada, es morta,

Massa pensaves—en ton honor
y massa poch en el teu viure:
tràgica duyes—a mort els fills,
te satisfeyes—d'honres mortals,
y eren tes festes—els funerals,
oh trista Espanya!

Jo he vist els barcos—marxar replens
dels fills que duyes—a que morissin:
somrients marxaven—cap al atzar;
y tu cantaves—vora del mar
com una folla.

LA FAGEDA D'EN JORDÀ

Sabs hont es la fageda d'en Jordà?
Si vas pels volts d'Olot, amunt del pla,
trobaràs un indret vert y profon
com may cap més n'hagis trobat al món:
un vert com d'aygua endins, profon y clar;
el vert de la fageda d'en Jordà.
El caminant, quan entra en aquest lloch,
comensa a caminarhi poch a poch;
compta'ls seus passos en la gran quietut:
s'atura, y no sent rès, y està perdut.
Li agafa un dols oblit de tot lo món
en el silenci d'aquell lloch profon,
y no pensa en sortir, ò hi pensa en và:
es pres de la fageda d'en Jordà,
presoner del silenci y la verdor.
Oh companyia! Oh deslliurant presó!

ELS TRES CANTS DE LA GUERRA

ELS ADEUS—1896—

Que senyals d'adeu han fet
mans exteses cap al mar,
vers els barcos que fugien
ab les cobertes massa carregades,
cap allà hont les onades lluien
retorcentse y bramant assoleyades!

Quants adeus desde aquell adeu primer,
quan Cai, havent fet la mort,
menjà al vespre un boci a la endiablada,
el bastó al puny, cenyida la cintura,
voltat de plors de nins, y la muller
que li deya ab lament:
«No vagis pas cap a Ponent!»

de Pisa melancòliques caricies;
mes com acer a qui l'iman demana
y sent, com més aprop, més influencia,
creuarem per la plàcida Toscana
emportats pel teu màgich nom... Florencial
A Florencia ja som. Desperta, aymadal
Contemplèm, en Florencia, la florida
que treu el món quan l'hora es arribada
de les grans primaveres de la vida;
mira la gran iglesia assoleyada,
ab la volta amplement arrodonida;
mira marbres florir de tota especie,
y mira en els altars el Deu de Grecia.
No veus l'Apol-lo aquí d'un antich temple
en la forma d'eix sant, blanca y serena;
y com en els seus peus avuy contempla,
mitx-rient, aquest culte d'altra mena?
Veu flors y marbre blanch; sent a tót'hora
perfums en l'ayre y notes d'armonia;
y té la llum del sol que l'acalora,
virolats raigs que'l finestral destría.
La catedral, al sol estarrufada,
triomfadora en colors clars s'ostenta;
y allà en la *Sacrestia* retirada
la immensa *Notte* blanca jau potentia.
Mes quan la negra nit pausada arriba,
damunt les florentines maravelles
s'axeca una figura pensativa
que porta'l front tot coronat d'estrelles.
Gibeli per qui l'Arno encar murmura
torna-veus d'una lluyta sens clemencia,
viatgé'extrany de la encontrada obscura...
Es el trist Dante qu'ensombreix Florencia.

Anèmsen ja d'aquí, que jo m'anyoro:
a la terra tornèm dels amors nostres,
hont jo retróbi, ab l'alè usat qu'adoloro,
l'inoblidat cayent dels amichs rostres;
perque l'escalf de l'última encaxada

la tesis de la completa independència de la forma, la qual debia adaptar-se a la més directa traducció del pensament, ò, mellor dit, a la revelació més immediata de la inspiració, fins passant, si convingués, per demunt de la incorrecció ò descuyt de la vestidura, es dir convertint la poesia en un pur impresionisme literari, l'èxit del qual depenja del vigor nadiu del sentiment ò de la idea.

Però aqueixa teoria l'abandona en castellà y en prosa, en aquells verament notables articles setmanals que publicava en el *Diario de Barcelona* y que ja de bon principi tan justa anomenada li valgueren. Aquells articles eren sempre ben pensats y pulidament escrits y resultava cada un una superba poesia en prosa. Y ho fou de periodista en Maragall, sempre en la mateixa forma poètica, en català y en castellà, y aduch quan les conveniencies del moviment reivindicador de Catalunya —al qual, be que d'una manera enterament personal, ell sempre era afecte— aconsellaren algun missatge a les sumitats del poder públich espanyol, solia acudir-se a la seva ploma que responia dignament a lo que se li demanava. Per çò, durant la seva vida literaria, tots els grans moments de Catalunya queden com monumentalitzats per aquella ploma realment privilegiada.

Ab les poemes El Mal Cassador, en el *Jochs Florals* de 1896, y Glosa en els de 1904 guanyà'l títol de Mestre en Gay Saber, retirant-se ja del poètic concurs y dedicant-se a reunir les seves composicions, barrejant algun colp la poesia ab la prosa. Ab tot, el veritable recull de tot lo qu'escrigué no s'es fet fins després de la seva mort, ocorreguda el 20 de Desembre de 1911. Abans, en vida d'ell, s'havia aplegat en luxós volum els articles publicats en el *Diario de Barcelona*, tasca qu'havia reprès darrerament, potser ab menor èxit, be que sempre'n quedarà'l famós article dedicat a la *Commemoració dels difunts*, que sembla talment escrit ab sugestions d'eternitat en vigílies del propi trànzit.

En Maragall fou anomenat Mestre a boca plena per lo més granat del nostre jovent lletraferit, y, ab tot y axò, ni fundà escola, ni, rigorosament parlant, li han quedat dexebls. Queda com una figura completament solitaria, però, axò sí, una figura del seu temps. Tant en la manera de pensar, com en la manera de dir, com en la manera d'obrar, en la forma de viure y fins en la forma de morir, fou un home completament modern, en qui's veyen repercutir tots els alts y baxos, tots els batechs, totes les sensacions de la gent que'l voltava.

aquest cel blau damunt de les montanyes,
y'l mar immens, y'l sol que per tot brilla?
Déume en aquests sentits la eterna pau
y no voldré més cel qu'aquest cel blau.
Aquell qu'a cap moment li digué «Atúrat»
sinó al mateix que li dugué la mort,
jo no l'entench, Senyor, jo, que voldria
aturà'a tants moments de cada dia
per fels eterns a dintre del meu cor!...
¿O es que aquest «fe'etern» es ja la mort?
Mes llavors, la vida què seria?
¿Fora no més l'ombra del temps que passa,
y la ilusió del lluny y del aprop,
y'l compte de lo molt, y'l poch, y'l massa,
enganyador, perque ja tot ho es tot?

Tant se vall Aquest món, sia com sia,
tan divers, tan extens, tan temporal;
aquesta terra, ab tot lo que s'hi cria,
es ma patria, Senyor: y éno podria
esser també una patria celestial?
Home so y es humana ma mesura
per tot quant puga creure y esperar;
si ma fè y ma esperansa aquí s'atura,
me'n faréu una culpa més enllà?
Més enllà veig el cel y les estrelles,
y encara allí voldria esserhi hom:
si heu fet les coses a mos ulls tan belles,
si heu fet mos ulls y mos sentits per elles,
per què aclucàs cercant un altre còm?
Si per mi com aquest no n'hi haurà cap!
Ja ho sé que sou, Senyor; prò hont sou ¿quí ho sab?
Tot lo que veig se vos assembla en mí...
Dexéume creure, donchs, que sou aquí.
Y quan vinga aquella hora de temensa
en que s'acluquin aquests ulls humans,
obriumen, Senyor, uns altres de més grans
per contemplar la vostra fas immensa.
Síam la mort una major naxensa!

L'ESPOSA PARLA

—Quan te parlo y l'esguart se t'esgarria
y escoltes y'm mitxrius, però nio'm sents;
quan, fugint d'aprop meu, se'n va fent via
el teu éspit al bell atzar dels vents,

jo veig la nau del pensament que't porta
navegà al lluny del horitzó mari.
La empenta del amor també es prou forta
per durme al teu costat fins a n'allí.

Navego al teu costat com encantada,
empesa per l'amor que se m'endú.
La via no coneix ni la encontrada:
sols sé que soch la esposa enamorada,
qu'avanso a vora teu y vaig ab tu.

EL POETA

—Mes tu ets la guiadora, tu la forta,
perque, en mitx de la calma ò la maror,
sabs que la nau del pensament que'm porta
sempre retorna al port del teu amor.

CANT ESPIRITUAL

Si'l món ja es tan formós, Senyor, si's mira
ab la pau vostra a dintre del ull nostre,
què més ens poden da'en una altra vida?

Perxò estich tan gelós dels ulls, y el rostre,
y'l còs que m'heu donat, Senyor, y'l cor
que s'hi mou sempre... y temo tant la mort!

¿Ab quins altres sentits me'l faréu veure

POESIES

L'ODA INFINITA

Tinch una oda comensada
que no puch acabar may:
dia y nit me l'han dictada
tots els crits de la ventada,
tots els àtoms del espay.

Va entonar-la ma infantesa
entre somnis d'amor pur;
prò, esborrant-se y mitx malmesa,
joventut me l'ha represa
ab un ritme més segur.

Desseguida ab veu més forta
m'han sigut dictats nous cants;
més cad'any que'l temps s'emporta
trobo una altra esparsa morta
y perduts més consonants.

Ja no sé còm comensava,
ni sé còm acabarà,
perque tinch la veu esclava
d'una forsa que s'esbrava
dictàntmela sens parar.

Perxò sempre a la ventura,
sens saber si lliga ò nó,
afegexo ab mà insegura
crits de goig, planys d'amargura
y els himnes d'adoració.

LA SARDANA

La sardana es la dansa més bella
de totes les danses que's fan y's desfan,
de totes les danses que's fan y's desfan.
de nou va voltant.
Del contrapunt arrencantse novella,
Fixas un punt y's deura com ella...
com mal orientada l'aguila d'iman,
y se'n torna y retorna intranquilla,
ja volta altra volta a la dreta dubtant,
ja's decanta a l'esquerra y vacilla,
qu'ab pausa y ab mida va lenta oscilant.
es la mòvil magnífica anella
de totes les danses que's fan y's desfan,
de nou va voltant.

II

Els fadrins, com guerrers que fan via,
ardits la puntegen; les verges no tant;
mes, devots d'una santa armonia,
tots van els compassos y's passos comptant.
Sacerdots els dirien d'un culte
emportats per lo símbol ocult
de l'ampla rodona que'ls va agermanant.
Si'l contrapunt el bell ritme li estella,
pàras, sospesa de tal maravella...
Lo ritme tornant,
la sardana es la dansa més bella
de totes les danses que's fan y's desfan.

III

El botó d'exa roda, quin era
qu'ab tal simetria l'anava centrant?

PIRINENQUES

I

Adalt del Pirineu
les flors son esblaymades,
les flors son d'un blau clar,
blavoses ò morades;
son tristes dels alts monts
les crestes emboyrades,
y tristos els remats
extesos per les prades,
y la del dret pastor
figura solitaria.
El sol esblanquehit
no treu calor ni escalfa;

el bosch mesquí y llenyós,
y l'herba curta y clara;
pedrosos y grisenchs
els cims de les montanyes,
tots ditejats de neu
d'eternes capes blanques;
y fumejant arrèu
la boyra corre y passa.
Al tart, de dins les valls
la boyra va axecantse,
y ab ella emmantellant
se va solemnement l'alta montanya.

II

Tot està immoble dalt del Pirineu,
tot, menys la boyra diàfana y lleugera
que corre com fumera
per valls, faldes y cims, arreu, arreu.
Es la freda carícia d'exes terres,
la nina aviciada de les serres
trista jugant per l'ampla soletat.
Illicant per les quietes serralades
qu'enormes li mitxriuen y arrugades
ab un somris axut tot esblaymat.

III

Ben ajegut a terra [còm me plau
el veure devant meu en costa suau
un prat ben vert sota d'un cel ben blau]

QUINA MÀ VENIAIVA Y SEVERA

Quina mà veniaiva y severa
bnydava la nina d'aquest ull gegant?
Poisé'un temps al bell mitx s'hi apliaven
les garbes polsoses del blat rosscant,
y's suats segadors festejaven
la pròdiga Ceres saltant y ballant...
Del contrapunt la vagant cantarella
es estrafeta passada d'aucella
que canta volant:
la sardana es la dansa més bella
de totes les danses que's fan y's desfan.

IV

No es la dansa lasciva, la innoble,
els uns parells d'altres desaparellant:
es la dansa sencera d'un poble
qu'estima y avansa donantse les mans.
La garlanda suauement se deslliga;
desfentse, s'axampla, esvahintse al voltant;
cada mà, tot dexant a l'amiga,
Ja hi tornaran de parella en parella.
Toia ma Parria cabra en exa anella,
y's pobles diran:
la sardana es la dansa més bella
de totes les danses que's fan y's desfan.

EL CANT DE LA SENYERA

Al demunt dels nostres cants
axequem una Senyera
que'ls farà més triomfants.
Oh bandera catalana!
nostre cor t'es ben fidel:
volaràs com au galana
en senyal de germanat!
Au, germans, al vent desfemla
pel damunt del nostre anhel:
en senyal de llibertat!

per mirarte sobirana

DIADES D'AMOR

«Beveu» diria.

de les cepades de rahims negrosos
qu'ab joia mira'l bon pagès, y compra
els jorns que manquen fins qu'al trepitjarlos
sos peus emporprin;
del cà fidel alla ajeput prop nostre,
Després pel viarany venir veurtem
gentil donzella
ple l'ample cant d'aygua regalada;
y al demanant que'ns en dexés beure,
ella, entrogides les molinsudes gales:
«Beveu» diria.

gentil donzella

Quin dia avuy! Els camps ja son tots verds
y ella m'ha aparegut com novament
al bell atzar del dia, un sol moment
sos ulls com flors a sobre meu oberts.
El cel era seré y el jorn brillant,
Jo me'n he anat pel jorn enlluherant
a medità's seus ulls al bat del sol.

II

Tot'ella es una flor molt delicada,
una flò'ab ulls de flor y ànima en ells:

COPSATS PER NEGRES ALSARIES.

Per què'ns mireu, Verge santa,
axordats de la remor,
anirem avall com l'aygua
per les goles solitaries
plenes d'abims y frescor.
Quan a l'última portella
tot el cel s'axamplará,
ab alegria novella
veurem la plana més bella
y la verdor que s'hi fa.
Que demà, quan surti'l sol,
tornarem a pendre'l vol
per les serres encantades,
y's camins de les cascades
segurtem de sol a sol...

Castiguen nostre sentit
ab tant d'obliuades febres!
Dèunos la fe de la Nit!....
Quan a l'última portella
tot el cel s'axamplará,
ab alegria novella
veurem la plana més bella
y la verdor que s'hi fa.
Que demà, quan surti'l sol,
tornarem a pendre'l vol
per les serres encantades,
y's camins de les cascades
segurtem de sol a sol...

Castiguen nostre sentit
ab tant d'obliuades febres!
Dèunos la fe de la Nit!....
Quan a l'última portella
tot el cel s'axamplará,
ab alegria novella
veurem la plana més bella
y la verdor que s'hi fa.
Que demà, quan surti'l sol,
tornarem a pendre'l vol
per les serres encantades,
y's camins de les cascades
segurtem de sol a sol...

I

JOAN GARI

A la montanya miracle
Li duyen una donzella
que tenia's mals esprits.
Montserrat, montanya santa,
la montanya de cent cims.
Enfiat a dalit d'un cim,
Fra Joan fa penitència
vestida de tempiació.
Fra Joan clou les parpelles,
mes la veu contra-claror.
Riquilda se li presenta

II

III

la seva veu com font en nit callada.
Jo us parlo d'ella com d'un vol d'aucells
que us fa mirà'l cel blau sens violencia
y us posa al front uns pensaments molt bells.
Jo d'ella no'n vull més que la presencia
ràpidament al bell atzar del dia;
cada cop, del seu pas a vora meu,
me'n enduch la fragancia y l'armonia.

Ab la dolça y tranquila criatura
me plau pensarhi quan el sol ja es post,
y guayto encar la transparència pura
que resta llargament en la montanya
bella ab fredó'obstinantse enfront la nit...
Perque tot'ella es el ponent dolcíssim
d'un jorn puríssim que vol se'infinit.

IV

Avuy he vist qu'en sos costats de verge
porta un infant ab forta melangia
qu'he vist al fons del seus grans ulls de verge...
He anat a meditarla en l'armonia
de ressons musicals plens d'una quexa.
Estava núvol, prò s'ha alsat el dia...
Ella porta un infant en sos costats
y els seus ulls n'estan com enlluheruats...
Els ressons musicals plens d'una quexa
diuen l'infant qu'en sos costats s'agita:
la gran dolor del cel es la matexa
dels seus ulls, feta immensa y infinita.

V

Tot l'estiu l'he anyorada dintre'l cor
y ara l'han vista's ulls que resplandia

GOIGS A LA VERGE DE NURIA

fan sonar l'esquellot, mentres pasturen
l'erba fresca al etzar... Ella cauria.
Topa de morro en la esmolada pica
y recula afrontad; però torna,
y abaxa'l cap a l'aygua, y ben calmosa.
Beu poch, sens gayre set. Després axeca
al cel, enorme, la embanyada testa
ab un gran gesto tràgich, parpelleja
sobre les mortes nines, y se'n torna
orfe de llum sota del sol que crema,
vacilant pels camins inoblidables,
brandant llanguidament la llarga cua.

Verge de la vall de Nuria,
voltada de soletats,
que immòvil en la foscuria
y en vostres vestits daurats
ohiu l'eterna canturia
del vent y les tempestats;
Verge de la vall de Nuria,
a Vos venen les ciutats.

Vers Vos avansen incertes
per les altes quietuts
y els camins desconeguts
de les grans serres desertes.

Troben rius que naxent van
en els regnes dels pastors,
y remats esquellejant
lentament pasturadors.

Van pels cims celestials
sobre les montanyes nues...
Les congestes brillen crues
ab blancures immortals.

Van per augustes carenes
hont del buyt ab els afanys
troben, abocantshi apenes,
al fons de les valls serenes
les mirades blavoses dels estanys.

Y del vent sota la furia,
menyspreuador dels sentits,
ab els sentits desmayats,
se'n baxen a la foscuria
de la vostra vall de Nuria
voltada de soletats.

Aquí'ns teniu, Verge tosca,
vagament cercant redós
en el clos misteriós
de vostra capella fosca.

Cau la nit per tot arreu...
nostre cor torna psalteri
pressentint el sant misteri
tremolós de vostra veu.

Copsats per negres alsaries,
axordats de la remor,
anirém avall com l'aygua
per les goles solitaries
plenes d'abims y frescor.

Quan a l'última portella
tot el cel s'axamplará,
ab alegria novella
veurém la plana més bella
y la verdor que s'hi fa.

Al hivern, quan neva y plou
y la ciutat se remou
brillant d'insomnis y furia,
nostres ulls enlluhernats
veuràn, allà en la foscuria,
la immòvil Verge de Nuria
voltada de soletats.

JOAN GARI

I

Li duyen una donzella
que tenia'ls mals espirts.

Montserrat, montanya santa,
la montanya de cent cims.

II

vestida de temptació.
Fra Joan clou les parpelles,
mes la veu contra-claror.

¿Per qu'ens mireu, Verge santa,
ab aquests ulls tan oberts?
Donéunos la esgarrifansa
dels vells miracles complerts!

Castignèu nostre sentit
ab tant d'obliidades febres!
Déu ànima a les tenebres!
Déunos la fè de la Nit!.....

Que demà, quan surti'l sol,
tornarém a pendre'l vol
per les serres encantades,
y'ls camins de les cascades
seguirém de sol a sol...

Les cascades, que s'estan
allà lluny canta que canta
tot trenant y destrenant
llur blancura ressonanta
sobre'l negre mur gegant.

de si aquells núvols qu'en la serra s'alsen
y pilotats per el cel blau travessen,
duen la pluja de la terra amiga
ò caló'y fòra;

de les cepades de rahims negrosos
qu'ab joya mira'l bon pagès, y compta
els jorns que manquen fins qu'al trepitjarlos
sos peus emporprin;

del cà fidel allà ajegut prop nostre,
del vent que inquieta rondinayres canyes...
Després pel viarany venir veuríem
gentil donzella

plè l'ample canti d'aygua regalada;
y al demanarli que'ns en dexés beure,
ella, enrogides les molsudes galtes:
«Bevéu» diria.

DIADES D'AMOR

I

Quin dia avuy! Els camps ja son tots verts
y ella m'ha aparegut com novament
al bell atzar del dia, un sol moment
sos ulls com flors a sobre meu oberts.
El cel era serè y el jorn brillant,
el vent d'hivern tornava ventijol...
jo me'n he anat pel jorn enlluhernant
a medità'ls seus ulls al bat del sol.

II

Tot'ella es una flor molt delicada,
una flò'ab ulls de flor y ànima en ells:

la seva veu com font en nit callada.
Jo us patlo d'ella com d'un vol d'aucells
que us fa mitjà'l cel blau sens violència
y us posa al front uns pensaments molt bells.
Jo d'ella no'n vull més que la presencia
ràpidament al bell atzar del dia;
cada cop, del seu pas a vora meu,
me'n enduch la fragancia y l'armonia.

III

Ab la dolsa y tranquila criatura
me plan pensari quan el sol ja es post,

y guayto encar la transparencia pura
que resta llargament en la montanya
bella ab fredó'obstinantse enfront la nit...
Perque tot'ella es el ponent dolcíssim
d'un jorn puríssim que vol se'infinit.

IV

Avuy he vist qu'en sos costats de verge
porta un infant ab forta melangia
menyspreuador dels sentits,
ab els sentits desmayats,

se'n baxen a la foscuria
de la vostra vall de Nuria
volada de soletats.
Aquí'ns teniu, Verge tosca,
vagament cercant redós
en els regnes dels pastors,
y remats esquel·leiant
lentament pastorsadors.

V
Tot l'estiu l'he anyorada dintre'l cor
y ara l'han vista'ls ulls que respandia

Quina mà venjativa y severa
buydava la nina d'aquest ull gegant?
Potsé'un temps al bell mitx s'hi apilaven
les garbes polsoses del blat rossejant,
y'ls suats segadors festejaven
la pròdiga Ceres saltant y ballant...
Del contrapunt la vagant cantarella
es estraqueta passada d'aucella
que canta volant:
la sardana es la dansa més bella
de totes les danses que's fan y's desfan.

IV

No es la dansa lasciva, la innoble,
els uns parells d'altres desaparellant:
es la dansa sencera d'un poble
qu'estima y avansa donantse les mans.
La garlanda suaument se deslliga;
desfentse, s'axampla, esvahintse al voltant;
cada mà, tot dexant a l'amiga,
li sembla prometre que ja hi tornaràn.
Ja hi tornaràn de parella en parella.
Tota ma Patria cabrà en exa anella,
y'ls pobles diràn:
la sardana es la dansa més bella
de totes les danses que's fan y's desfan.

EL CANT DE LA SENYERA

Al demunt dels nostres cants
axequém una Senyera
que'ls farà més triomfants.

Au, companys, enarborèmla
en senyal de germandat!
Au, germans, al vent desfèmla
en senyal de llibertat!

Que voleyí! Contemplèmla
en sa dolsa magestat!

Oh bandera catalanal
nostre cor t'es ben fidel:
volaràs com au galana
pel damunt del nostre anhel:
per mirarte sobirana

PIRINENQUES

I

A dalt del Pirineu
el bosch mesquí y llenyós,

les flors son esblaymades,
y l'herba curta y clara,

les flors son d'un blau clar,
pedrosos y grisencs

els cims de les montanyes,
tots diletats de neu

les crestes embayrades,
y fumjant arreu

extesos per les prades,
la boyra corre y passa.

Al tart, de dins les valls
la boyra va axecantse,

El sol esblanquehit
y ab ella emmanellant

no treu calor ni escalfa;
se va solemnement l'alta montanya.

II

Tot està immoble dalt del Pirineu,

tor, menys la boyra diafana y lleugera
que corre com fumera

per valls, falides y cims, arreu, arreu.
Es la freda carícia d'exes terres,

la nina aviciada de les serres
trista jugant per l'ampla soletat.

Il·liscant per les quietes serrallades
qu'enormes li mitxiuen y arrugades

ab un somri's axut tot esblaymat.

III

Ben ajegut a terra ícòu me plan

el veure davant meu en costa suau
un prat ben vert sota d'un cel ben blau!

de la primera besada
Ab un vinet que crexia
ignoscent a vora seu
he lligat la dolsa aymla
Feya un vent qu'enarborava,
ben estrecha en un pom breu:
Quan l'he tinguda lligada
m'he girat de cara al mar...
Jo la prenc per la cintura:
M'he girat al mar, de cara,
la esbora va entre nou
desflorant tanta hermosura,
fins que'l cor me n'ha dit prou.

II

La mar estava alegre, aquest mitx dia:

tota era brill y crit y flor d'escuma,
perque feya molt sol y'l vent corria.

Damunt les ones, ab les velas dretes,
les barques hi brincaven com cabretes.

III

Flameja al sol ponent l'estel de velas

en el llunyà confi del cel y l'aygua.
La mar, inquiet, com un pit sospira

D'ont pot venir la inquietut de l'onat?
en la platja reclosa y solitaria.

Ni un núvol en el cel... ni un alé d'ayre...
Ni un núvol en el cel... ni un alé d'ayre...

Misteri de la mar! L'hora es ben dolça.
Flameja, al sol ponent, l'estel de velas.

IV

EL PI D'ESTRACH

Aquest es aquell pi com una catedral
que vora de la mar s'està secularment

LA SARDANA

I

La sardana es la dansa més bella
de totes les danses que's fan y's desfan,
es la mòvil magnífica anella
qu'ab pausa y ab mida va lenta oscilant.
Ja's decanta a l'esquerra y vacila,
ja volta altra volta a la dreta dubtant,
y se'n torna y retorna intranquilla,
com mal orientada l'agulla d'iman.
Fixas un punt y's detura com ella...
Del contrapunt arrencantse novella,
de nou va voltant.
La sardana es la dansa més pella
de totes les danses que's fan y's desfan.

II

Els fadrins, com guerrers que fan via,
ardits la puntegen; les verges no tant;
mes, devots d'una santa armonia,
tots van els compassos y'ls passos comptant.
Sacerdots els diríeu d'un culte
qu'en mística dansa se'n venen y van
emportats per lo símbol oculte
de l'ampla rodona que'ls va agermanant.
Si'l contrapunt el bell ritme li estrella,
paras, sospesa de tal maravella...
Lo rit.ne tornant,
la sardana es la dansa més bella
de totes les danses que's fan y's desfan.

III

El botó d'exa roda, quin era
qu'ab tal simetria l'anava centrant?

Y en les albes la gran bellugadissa
de les fulles d'acer que'l vent erissa
ab tants reflects de llum enlluernadissa.

Y'l sol extès per tot.
Y el rech com cau
escumejant avall la costa suau
del prat ben vert sota del cel ben blau.

Tots els membres cayguts, tot jo per terra,
buydat de tota forsa y sens desitx,
la pensa poch a poch se'm desaferra...

Y'm vaig trobant tan be en allà entre mitx,
y'm va invadint com una immensa pau,
y vaig sent un tros més del prat suau
ben vert, ben yert sota d'un cel ben blau.

IV

Els núvols blanchs y flonjos van cayent
lliscant per la ferrenya serra avall;
del cel a grans bocins se van desfent
y baxen al silenci de la vall.
El sol en mitx del blau, victoriós,
fa vibrar els colors de quant se veu...
Dels núvols l'estol blanch, silenció,
va cayent, va cayent per tot arreu.

V

Acabada la pluja de la tarda,
els núvols lentament s'han esguinat,
s'ha obert el cel blau tendre tot mullat,
jeu en la serra nuvolada parda.
A la llum que reneix ja ponentina,
rosseja'l camp fangós,

DESPRÉS DE LA TEMPESTAT

Quan s'esquexen els núvols sobre'l cel,
la ciutat surt rient de la tempesta,
regalant d'aygua lluminosa arreu,
remorejant de nou en sons de festa.

Recomensa'l remor en la ciutat
y en el rostre dels homes l'alegria:
els núvols sobre'l cel s'han esqueixat,
la tenebrosa nit torna a ser dia.

Cadascú aisa'ls ulls per si retroba
la gran blavor del cel, tan oblidada!
Beneyta sies, tempestat pasada,
per que fas alsà'ls ulls a la llum nova!

L'ÀNIMA DE LES FLORS

Aquelles dues flors que hi ha posades
al mitx del caminal,
qui es que les hi deu haver llensades?
Qui sia, tant se val.

Aquelles dues flors no estan pas tristes,
no, no: riuen al sol.
M'han encantat axí que les he vistes
posades a morir, mes sense dol.

«Morirém aviat, lluny de la planta,
—elles deuen pensar:—
mes ara nostre brill al poeta encanta,
y axò may morirà.»

entre'ls pins me'l miro... Dues coses hi hà
que'l mirarles juntes me fa'l cor més gran:
la verdor dels pins, la blavor del mar.

IV

El vent se desferma
y tot el mar canta.
Mar brava, mar verda, mar escumejanta!
L'onada s'adressa,
callant s'ajeganta,
l'escuma enlluherna,
el sol l'abrillanta,
l'onada s'esberla
y cau ressonanta.
Mar brava, mar verda, mar escumejanta!

V

Una a una, com verges a la dansa,
entren lliscant les barques en el mar;
s'obre la vela com una ala al sol,
y per camins que no més elles veuen
s'allunya'n mar endintre...
Oh cel blau! Oh mar blau, platja deserta,
groga de sol! D'aprop el mar te canta,
mentres tu esperes el retorn magnífich,
a sol ponent, de la primera barca,
que sortirà del mar tota olorosa.

SEGUIT DE LES VISTES AL MAR

I

La ginesta altra vegada!
La ginesta ab tanta olor!
Es la meva enamorada
que ve al temps de la calor.
Pera ferli una abraçada
he pujat dalt del serrat:

ab el novell infant ja al bras, y fort.
L'he vista molt de lluny a plé mitxdia:
ella alsava l'infant devant del sol
y el besava en la llum que'ls revestia.

MATINAL

Quins matins de primavera,
quín hermós comensà'l jorn!
Passeig amunt, acostantme,
ja t'oviro en el balcó.
Te coneix pel vestit negre,
te coneix pel cabell ros,
per lo de mena primeta,
per lo gentilment que't mous

quan, per mor del sol, ayrosa
dus estesa la mà al front,
repenjante en la barana
per veurem venir millor.
Jo m'acosto ab mitja rialla,
sorrisenta tu'm respons,
ja t'he vist... passo, y me'n porto
benestar per tot el jorn.

VISTES AL MAR

I

Vora la mar eternament inquieta
floreix immòvil la pomera blanca,
y el presseguer vermell, que riü y brilla
prop la mar inquieta aquietadora.

II

Degué se'un dia axí que'l bon Jesús
camina sobre'l mar: el cel y l'aygua
serien, com avuy, llisos y blaus...
Y la visió anà ràpida alencontre
dels encantats dexebles en la barca.

III

El cel ben seré torna'l mar més blau,
d'un blau qu'enamora al mitxdia clar:

ROMANZA SENS PARAULES

Mes, filles del Amor que tot ho anima,
no heu pas de teme'l nostre;
ella a mon rostre arrima
quan me diu que m'estima
la seva cara qu'es germana vostra;
un ruxat de petons li cau al rostre.
Y en ses gales llavors acolorades
encesces reexiréu y més badades.

En la pica de la font
acoriada al raig del broch
s'esvaloten y s'alegren,
y el més petitet de tots,
en bressol dins la caseta,
al sentir aquell burgit
tot muet riü y perneja
y s'posa a cantar tot sol
ella riü y beu ensemps

A l'ombra fresca d'exa vella alzina,
segurs en terra demunt l'herba espessa,
aquí voldria jo apropr meu trobarre,
amich de l'ànima.
Aqui, oblidant les mundanals miseries
que'l cor rovellén y abans d'hora tornen
blanca la testa, del present alegre
sols parlaréu;

A UN AMICH

Per damunt de la serra allà al davant,
tremolant de llamp echs, silenciosa
per la gent de la vila y la del pla.

verdeja'l coll humit,
y a la freda alenada de la nit
alegre vermelleja'l jorn que fina.

VI

Plaume, el bastó del caminant al puny,
abrassà'ls horitzons d'una mirada,
ferme entrà'a dins la immensitat del cel
y'l gran adormiment de les montanyes,
sentí'l riu invisible per les valls
y'l llunyadà ressò de la tronada;
a cavall de la serra veure immoble
altra serra de núvols molt més alta
cotonosa y inflamada pel Ponent.

Després, quan sense'l sol la llum es balba,
descolorirs la terra a n'els meus peus,
del cel descolorirs tota l'amplada...
Les primeres tristeses de la nit
sentí'entrarme en els ossos llavors plaume,
y al baxar de l'altura tot corprès,
creuarne ab les tenebres que s'hi alsen.

LA VACA CEGA

Topant de cap en una y altra soca,
avansant d'esma pel camí de l'aygua,
se'n ve la vaca tota sola. Es cega.
D'un cop de roch llensat ab massa trassa,
el vaylet va desferli un ull, y en l'altre
se li ha posat un tel: la vaca es cega.
Ve a abeurarse a la font com ans solia,
mes no ab el ferm posat d'altres vegades
ni ab ses companyes, nó: ve tota sola.
Ses germanes, pels singles, per les comes,
pel silenci dels prats y en la ribera,

Montserrat es plé de boyra;
Riquilda es un raig de sol.

III

Després del pecat tan gran
Si prova de redressàrs
cau de mans una altra volta.
Riquilda es timbes avall,
Joan Garí ja no es un home,
Joan Garí ja no es un sant,
Montserrat es nèt de boyra.
Fra Garí ven els abims
y les camies li tremolen.

IV

Al cap d'any de terrijar
sent una ven d'ignocència:
«Axécat, Joan Garí;
Joan Garí s'alsa de mans
com un os quan se redressa.
la teva sort es completa:
ja pots alsà'ls ulls al cel,

A MONTANYA

M'agrada'l balcó gran de la mural·la
quan la gent de la vila hi va a badar
y ab ull ja quasi incommovible aguant
el pas de la llunyana tempestat.

Passa la tempestat esgarrifosa
per damunt de la serra allà al davant,
tremolant de llamp echs, silenciosa
per la gent de la vila y la del pla.

Com hi deu ploure en les profundes gorges
y en els plans solitaris de les valls!
Prou l'thurach'ls assota aquells cims nusos
y peta l'aygua en aquells rochs tan grans;
s'astoren els remats, el pastor crida,
y algun abet cau mitx-partit pel llamp.

verdeja'l coll humit,
y a la freda aledada de la nit
alegre vermelleja'l jorn que fina.

VI

Plaume, el bastó del caminant al puny,
abrassà's horitzons d'una mirada,
ferme entrà dins la immensitat del cel
y'l gran adornament de les montanyes,
sentí'l riu invisible per les valls
y'l llunyada ressó de la tronada:
a cavall de la serra veure immobile
altra serra de núvols molt més alta
cotonosa y inflamada pel Pont.

LA VACA CEGA

T'opant de cap en una y altra soca,
avançant d'esma pel camí de l'aygua,
se'n ve la vaca tota sola. Es cega.
D'un cop de roch l'lençat ab massa trassa,
el vaylet va desfent un ull, y en l'altre
se li ha posat un tel: la vaca es cega.
Ve a abeurarse a la font com ans solia,
mes no ab el ferm posat d'altres vegades
ni ab ses companyes, no: ve tota sola.
Ses germanes, pels singles, per les comes,
pel silenci dels prats y en la ribera,

Montserrat es plé de boyra;
Riquilda es un raig de sol.

III

Després del pecat tan gran
ell resta boca-terrosa.
Riquilda es timbes avall,
Montserrat es nèt de boyra.
Fra Gari veu els abims
y les cames li tremolen.

IV

Al cap d'anys de terrejar
sent una veu d'ignocència:
«Axécat, Joan Gari;
la teva sort es complerta:
ja pots alsà'ls ulls al cel,
que ja'ls tens prou plens de terra.»

Joan Gari s'alsa de mans
com un os quan se redressa.

A MONTANYA

M'agrada'l balcó gran de la muralla
quan la gent de la vila hi và a badar
y ab ull ja quasi incommovable aguayta
el pas de la llunyana tempestat.

Passa la tempestat esgarrifosa
per damunt de la serra allà al davant,
tremolant de llampechs, silenciosa
per la gent de la vila y la del plà.

Còm hi deu ploure en les profundes gorges
y en els plans solitaris de les valls!
Prou l'huracà's assota aquells cims nusos
y, peta l'aygua en aquells rochs tan grans;
s'astoren els remats, el pastor crida,
y algun abet cau mitx-partit pel llamp.

ab el novell infant ja al bras, y fort.
L'he vista molt de lluny a plé mitxdia:
y el besava en la llum que'ls revestia.

MATINAL

Quins matins de primavera,
quin herms comensà'l jorn!
Passaig amunt, acostantme,
ja t'ovito en el balcó.
Te conech pel vestit negre,
jo m'acosto ab mitja rialla,
somrisenta tu m'respons,
ja t'he vist... passo, y me'n porto
benestar per tot el jorn.

VISTES AL MAR

Vora la mar eternament inquieta
Foreix imòvil la pomera blanca,
y el pressaguet vermell, que riu y brilla
prop la mar inquieta aquietadora.

II

Degut se'un dia axí que'l bon Jesús
camina sobre'l mar: el cel y l'aygua
scien, com avuy, llisos y blaus...
Y la visió anà ràpida al encontre
dels encantats dexebles en la barca.

III

El cel ben seré torna'l mar més blau,
d'un blau qu'enamora al mitxdia clar.

L'aymada ve ab pas lleu
portada per les ansies amoroses:
prompte al pes de les nostres abressades
serèu, roses, marcides y esfullades.

Mes, filles del Amor que tot ho anima,
no heu pas de teme'l nostre;
ella a mon rostre arrima
la seva cara qu'es germana vostra;
quan me diu que m'estima
un ruxat de petons li cau al rostre.
Y en ses galtes llavors acolorades
enceses reexirèu y més badades.

ROMANZA SENS PARAULES

En la pica de la font
neda una rosa vermella;
acotada al raig del broch
hi beu una joveneta;
per la barba y coll avall
li regala l'aygua fresca;
els germanets més petits
riu que riu de la mullena;
ella riu y beu ensemps

y al cap de vall s'ennuega...
Tots se posen a xisclar,
s'esvaloten y s'alegren,
y el més petit de tots,
en bressol dins la caseta,
al sentir aquell burgit
tot nuet riu y perneja
y's posa a cantar tot sol
una *romanza* sens lletra.

A UN AMICH

A l'ombra fresca d'exa vella alzina,
seguts en terra demunt l'herba espessa,
aquí voldria jo aprop meu trobarte,
amich de l'ànima.

Aquí, oblidant les mundanals miseries
que'l cor rovellen y abans d'hora tornen
blanca la testa, del present alegre
sols parlariem;

entre'ls pins me'l miro... Dues coses hi hà
que'l miralles juntes me fa'l cor més gran:
la verdor dels pins, la blavor del mar.

IV

El vent se desferma
y tot el mar canta,
Mar brava, mar verda, mar escumejanta!

L'onada s'adessa,
callant s'ajeganta,
l'escuma enlluberna,
el sol l'abrillanta,

l'onada s'esberla
y cau ressonant,
Mar brava, mar verda, mar escumejanta!

V

Una a una, com verges en el mar,
entren lliscant les barques en el mar,
s'obre la vela com una ala al sol,
y per camins que no més elles venen
s'allunyen mar endintre...
Oh cel blau! Oh mar blau, platja deserta,
groga de sol! D'aprop el mar te canta,
mentres tu esperes el retorn magnífic,
a sol ponent, de la primera barca,
que sortirà del mar tota olorosa.

SEGUIT DE LES VISTES AL MAR

I

La ginesta altra vegada!
La ginesta ab tanta olor!
Es la meua enamorada
que ve al temps de la calor.

Però en el balcó gran de la muralla
no se sent rès; la gent hi và a badar,
y ab ull ja quasi incommovable aguayta
el pas de la llunyana tempestat.

DESPRÈS DE LA TEMPESTAT

Quan s'esquexen els núvols sobre'l cel,
la ciutat surt rient de la tempesta,
regalant d'aygua lluminosa arreu,
remorejant de nou en sòns de festa.

Recomensa'l remor en la ciutat
y en el rostre dels homes l'alegria:
els núvols sobre'l cel s'han esquexat,
la tenebrosa nit torna a ser dia.

Cadascú alsà'ls ulls per si retroba
la gran blavor del cel, tan oblidada!
Beneyta sies, tempestat pasada,
per que fas alsà'ls ulls a la llum noval

L'ÀNIMA DE LES FLORS

Aquelles dues flors que hi hà posades
al mitx del caminal,
qui es que les hi deu haver llensades?
Qui sia, tant se val.

Aquelles dues flors no estan pas tristes,
no, no: riuen al sol.
M'han encantat axí que les he vistes
posades a morir, mes sense dol.

«Morirèu aviat, lluny de la planta,
—elles deuen pensar;—
mes ara nostre brill al poeta encanta,
y axò may morirà.»

Y en les albes la gran bellugadissa
de les fulles d'acer que'l vent crissa
ab tants reflectes de llum enlluernadissa.

Y'l exís per tot.

Y el rech com cau
escumejant avall la costa suau
del prat ben vert sota del cel ben blau.

Tots els membres cayuts, tot jo per terra,
buydat de tota força y sens desitx,
la pensa poch a poch se'n desaterra...

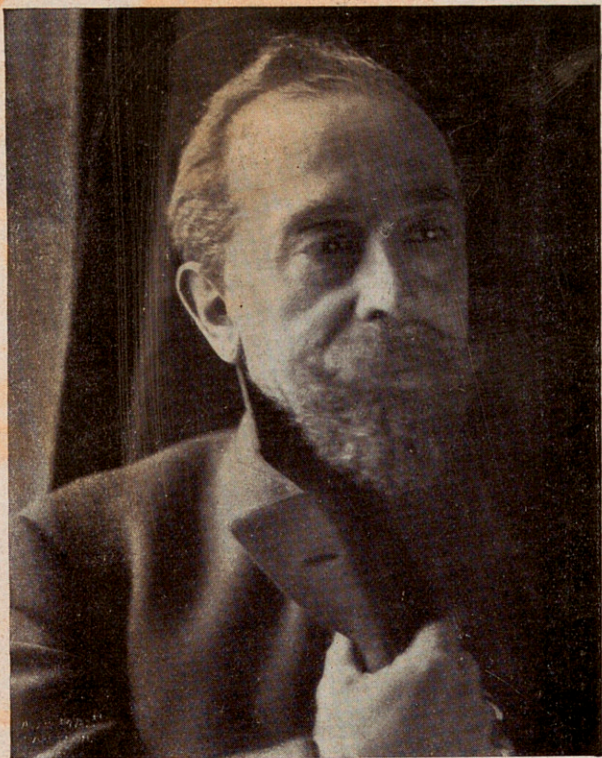
Y'm vaig trobant tan be en alla entre mitx,
y'm va invadint com una immensa pau,
y vaig sent un tros més del prat suau
ben vert, ben vert sota d'un cel ben blau.

IV

Els núvols blancs y flonjos van cayent
lliscant per la ferrenya serra avall;
del cel a grans bocins se van deslent
y baxen al silenci de la vall.
El sol en mitx del blau, victoríós,
fa vibrar els colors de quant se ven...
Dels núvols l'estol blanc, silenció,
va cayent, va cayent per tot arreu.

V

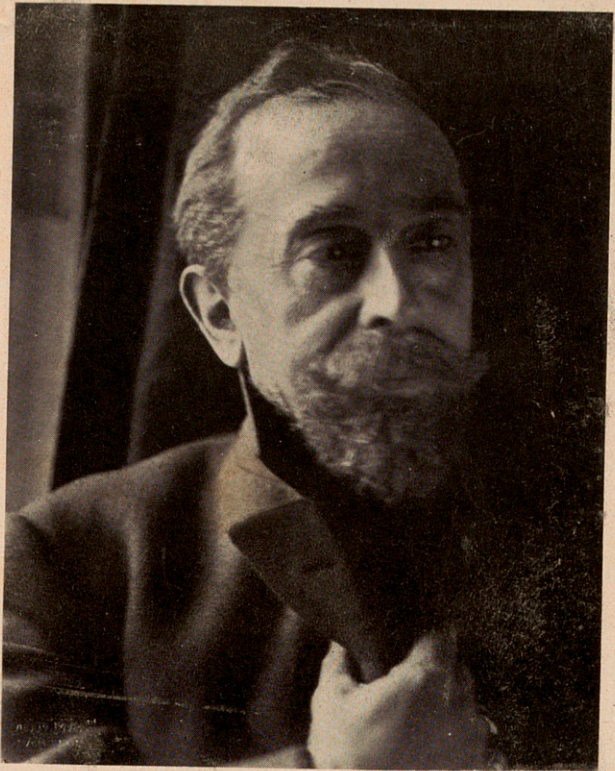
Acabada la pluja de la tarda,
els núvols lentament s'han esquinat,
s'ha obert el cel blau tendre tot nuallat,
jen en la serra nuvolada parda.
A la llum que renex ja ponentua,
rosseja'l camp llargós.

Fot. Arxiu "MAS"

Joan Maragall

SSS 1/26

ORQUESTRA PAU CASALS

Sèrie XIII

CINQUÈ CONCERT
DE TARDOR

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

27 OCTUBRE 1927

- 1 L'annua delle fiori - Planis
2 Infant Pujol
3 L'espresa parla Cennello-
Ribo
4 Plauum, il canto del canni-
mant al pany...
Buxo
5 Dirmenge Perendrayn
6 Corfus Yamaois
7 Romança d'una forayles Foldre
8 L'apivento Pujol
tely moods de
nadel -

Parenting

- voice ref-
 - page